

Orkanger kommune 1920-1963

Glimt fra formannskaps- og kommunestyreprotokollene

Redigert av Rudolf Larsen 2006/2007

Bakgrunn

Fra Orkangerboka, forfattet av Håkon Hoff, som kom ut i 1945 sakser vi bakgrunnen for opprettelsen av Orkanger som egen kommune:

Den 16. juni 1911 skrev politiassistent L.K.Grundt dette brevet til Orkedalsørens Bygningsrepresentantskap:

”Jeg tillater meg herved å henstille at der bevirkes nedsatt en Komite, der skulle utrede Spørsmålet om, hvorvidt den nederste Del av Orkedalen bør gaa over til egen Kommune, eventuelt By.

Som medlemmer av Komiteen skal jeg tillade mig at nevne: 1. M. Nervig, 2. Edv. Henden, 3. M. Balsnes, 4. Ole Richter, 5. O.R. Sagfører Dahl, 6. Pastor Riddervold, 7. Generalkonsul Thams, eller den han maatte vælge i sitt sted, samt nogle Supleanter.”

Bygningsrepresentantskapet vedtok forslaget i møte den 12. juli samme år, med den forandring at Grundt valgtes som komited medlem istedenfor Thams, som skulle fraflytte stedet.

Med dette var opptaket gjort til å skille Øra fra bygda. Noen ny sak var det ikke. Alt i 1861 hadde spørsmålet vært oppe. Underlig nok kom initiativet den gang utenbygds fra. Det var Meldal herredsstyre som tok saken opp. I en uttalelse til amtsformannskapet (fylkestinget) gjorde meldalingene oppmerksom på at det ”i lengre tid og fornemmelig senerehen, har av mange vært hørt ytringer om bekvemmeligheten og gavnligheten for folket i dette dalføre og flere steder, om strandstedet Orkedalsøren kunde erholde kjøbstadsrettighet.”

Amtsformannskapet fant ikke at det ”kunde indlade seg paa Sagen i den nuværende Stilling”. Og i den tida som fulgte, kom den bare til å være samtaleemne – inntil Grundt gjorde sitt utspill.

At han henvendte seg til bygningsrepresentantskapet, var naturlig. Denne institusjonen hadde siden 1880 vært det forum hvor alle saker av praktisk og almen interesse på Øra ble drøftet og forberedt. Men den hadde en sterkt begrenset myndighet. Var det spørsmål om 50 kroner til istandsettelse av Grøftebakken for å holde adkomsten til elva åpen, måtte utredning og søknad sendes herredsstyret. Gjaldt det en stikkrenne i Kaares gate, var det en lang veg å gå – om formannskap, herredsstyre, fylkesingeniør og fylkesmann. Bygningsrepresentantskapet forsømte ingen anledning til å fi i fra, når det var noe Øra hadde krav på, det skrev og maste og skrev igjen – og kom som oftest igjen veg. Årsaken var liketil: I den store felleskommunen var det vanskelig å vinne gehør for de saker som meldte seg i et bymessig strøk; bygda var størst, og nesten alle de ting ørbyggene arbeidet med, som vann og kloakk og opparbeidelse og utredning av gater, for å nevne et par av de viktigste tingene, var av liten eller ingen interesse for bygda og bygdeflertallet. Derfor kom skrivelsen fra Grundt som et forløsende ord. Og derfor var samstemmigheten i bygningsrepresentantskapet et uttrykk for at Øra no ønsket å rå seg sjøl.

En sterk medvirkende årsak til dette ønske var det også at folk på Øra mente der var et misforhold mellom det de betalte i skatt, og det de fikk igjen av kommunale goder.

Den komiteen bygningsrepresentantskapet valgte, tok resolutt fatt på oppgaven, samlet et stort materiale og la alt til rette for en begrunnet henstilling til herredsstyret om å ta delingssaken opp. Det skulle vise seg at bygdeflertallet ikke var så uvillig stemt overfor tanken. Den 7. juni 1913 fattet herredsstyret dette vedtaket:

”Der nedsettes en komite bestående av 6 medlemmer til å ta spørsmålet om deling av Orkedals herred under overveielse og i tilfælde fremkomme med forslag i saa henseende. Betingelserne for Orkedalsøren til at overgaa til ladested eller kjøbstad undersøkes.”

Som medlemmer av komiteen valgtes A.O.Solem, Ingebr. Bakken, I.L.Ustad, lensmann Røhme, politifullmektig Grundt og sakfører Dahl.

Denne kommunale komiteen kom til å fortsette der bygningsrepresentantskapets komite hadde sluttet, og Grundt fikk i oppdrag å utarbeide en samlet fremstilling av saken. Det ble et arbeid på 44 store, tett-trykte sider, hvor han omhyggelig veier alle grunner for og imot en deling. Men det var ikke tvil hvor han ville. I et resyme av sine undersøkelser og synsmåter skriver han.:

”Orkedalsørens bymæssige trafikk, bebyggelse og øvrige forhold fremkalder en række krav og nødvendiggjør en række foranstaltninger, hvorav den øvrige del av herredet har liden eller ingen interesse, ligesom omvendt en stor del av de forføininger, som tiltrænges i landdistriktet, har leden eller ingen interesse for det bymæssige Orkedalsøren. Da det er naturligt for enhver at sætte sine egne interesser høiest, er det en nærliggende fare for, at den sterkere part bliver tilgodeset på den svageres bekostning, hvor paatrengende end dennes krav er.....”

De betenkeligheter som gjorde seg gjeldende ved å skille Øra ut som egen kommune, var vesentlig at stedet hadde et svært ensidig næringsliv, og de ulemper dette kunne føre med seg, fikk komiteen anskueliggjort før den avsluttet arbeidet sitt, da Thamsbruket innstillet driften. Den situasjonen som dermed forelå, åpnet alt annet enn lyse perspektiver for Øra som egen kommune, og Grundt måtte i innstillingen medgi at *”den nuværende (den gamle) kommunale ordningen til en viss grad kunde virke som en assurance for Orkedalsøren”*. Verken Grundt eller de andre komitemedlemmene fant imidlertid at de forbigående vanskeligheter som var oppstått ved nedleggelsen av bruket, kunne være avgjørende for saken. Det var de naturlige muligheter stedet hadde man måtte legge til grunn, og det var ingen årsak til å tru, mente komiteen, at Øra skulle stagnere i noen lengere tid fordi om bruket stoppet.

Når det gjaldt grenene for den nye kommunen var Evjensbekken og Bredvegen alternativene, men etter en massiv protest fra Evjen ble grensen fastsatt til Bredvegen. Det var også en diskusjon om Gjølme skolekrets skulle legges inn i den nye kommunen, men her uttalte komiteen: *” .... Hvortil den bymessige bebyggelse ikke kan antas i en overskuelig fremtid at vinde utbredelse, vil man inden den nye kommunen kunne få den samme situasjonen som nu, med motstridende interesser mellom de bymessige strøk av den øvrige bebyggelse, bare med den forskjell at de førstnevnte da vilde bli overvektige.”*

Ved den endelige behandling av saken ble så herredsstyret stående med Bredvegen som herredsgrense.

Etter folketelling 1. juli 1917 ville folkemengden i de nye herreder bli:

Orkedalsøra	1824 personer
Midtbygda	3076 personer
Øverbygda	1792 personer

Navnet på kommunen

Den 14. januar 1918 ble det avholdt allmannamøte i Arbeiderforeningen for å drøfte navnet på den nye kommunen. Møtet hadde samlet fullt hus. Bygningsrepresentantskapet foreslo enstemmig at navnet på den nye kommunen burde være Orkla. Det kom opp en rekke forslag som alternativer: Orkang – engen ved Ork, Njardarvik etter offerhovet i nærheten til ære for

guden Njård, Orkstad, Orkanger, Thamshavn, Orkedalsøren, Orkos, Orkangr (se Orkangerboka side 384-386).

Etter en del diskusjon om avstemningsmåten ble det enighet om å stemme skriftlig, og resultatet ble: Orkangr 12 stemmer, Orkla 24 stemmer, Thamshavn 19 stemmer, Orklaos 2 stemmer og Orklaør 1 stemme.

Herredsstyret var ikke fornøyd med noen av disse navnene og uttalte seg med 18 stemmer for Orkanger, 4 stemmer for Orkangr og 4 for Orkang.

Fylkesmannen forela navnesaken for professorene Hægstad og Folk, som mente Ork var det eneste høvelige navnet. Ellers bemerket de: *”Orkanger er nylaget. Det må oppfattes som en sammensetning av elvenavnet Ork med anger (gammelnorsk angr), en noe trang bukt, en fjord, brukt i mange norske stedsnavn. Sammensetningen av elvenavn med anger er ikke alminnelig, men finnes dog. Da formen må ansees som språkriktig, og navnet passer til stedsforholdet, kan navnet anbefales.”*

Navnene Orkdal og Orkland hadde de språkkyndige ikke noe å innvende imot. Departementet var redd for at de tre nokså likelydende navnene kunne gi grunn til misforståelser, *men da det synes å være alminnelig stemning blant de interesserte for å få nettopp disse navnene på herredene, antar departementet at de foreliggende forslag etter omstendighetene bør godtas.*²

Ved kongelig resolusjon av 12. desember 1919 konfirmerte regjeringen vedtakene om deling av det gamle Orkedalens herred, og fylkesmannen fikk bemyndigelse til å fastsette tida for utskillelsen av Orkanger og Orkland, som han bestemte til 1. juli 1920.

Konstituerende møte i Orkanger herredsstyre

Vi gjengir protokollen;

Aar 1920 den 26de juni sammenkalte den valgte kommunerepresentasjon for Orkanger herred i Arbeiderforeningens lokale, indkalt ved bekjentgjørelse i lokalbladene av Orkedals formandskaps ordfører.

Ifølge fylkestingets bestemmelser av 22. mars 1920 skal representantenes antall for Orkanger være 20, hvorav 7 er valgt i 1919 og 13 valgt 23de d.s. ved suppleringsvalg. Opgaver herom fremlagdes.

De valgte var tilstede undtagen representanterne Magne Hauge og Reidar Grønland, begge fraværende paa reise. Varamændene I.M. Johansen og Gillebo var indkaldt og møtte.

1. Foretages valg paa 5 formænd. Fra 4 representanter fremkom forlangende om at forholdstalsvalg benyttedes, hvilket skede. Der fremlagdes følgende forslag til valglist:

Fra Arbeiderpartiet:

1. Chr. Togstad
2. M. Balsnes
3. Johs. Rostad
4. Helge Vevik
5. John Sødal

Fra Vesntre:

1. O. Richter
2. Edv. Henden
3. Olav Olsvik
4. O. Nervik
5. Ole Skjenald

Samtlige lister var i lovbealet orden.

Til formænd blev derefter valgt:

Av Arbeiderpartiet:

1. Chr. Togstad
2. M. Balsnes
3. Johs. Rostad

Av Venstre:

1. O. Richter
2. Edv. Henden

Varamænd for Arbeiderpartiet:

1. Helge Vevik
2. John sødal
3. Jens Viggen

Varamænd for Venstre:

1. O.M. Nervik
2. Olav Olsvik

2. Foretages valg paa ordfører og viceordfører for indeværende valgperiode. Valget hadde saadant utfald:

Til ordfører valgtes Chr. Togstad med 11 st. Dernæst hadde O. Richter 7, Henden og Balsnes 1 st. hver.

Til viceordfører valgtes: M. Balsnes med 11 st. Dernæst hadde Edv. Henden 5, O. Richter 3 og J. Rostad 1 st.

På forespørgsel hadde ingen noget at bemerke til det foretagne hvorefter ordføreren underskrev protokollen og forlot møtet.

O.T. Hongslo

Da der fremkom forslag om at møtet i dag avsluttes for at man skulde faa lidt tid til at ta stilling til de mange valg som foreligger blev nyt møte besluttet avholdt tirsdag den 29 il.m. kl. 6 eftermid. Møtet blev derpaa hævet.

Chr. Togstad. M. Balsnæs. J. Rostad. O. Richter. Edv. Henden. Ingvar Ustad. And. Haugen. O.M. Nervig. Hans Skjulsvik. Olav Olsvik. Ole Skjenald. J.O. Rømmesmo. J. Sødahl. H. Wevik. Harald Larsen. Jens Viggen. Johan Solheim. I.M. Johansen. Enok Trang. Gustav Gillebo.

I herredstyrets møte 7. desember 1920 ble det besluttet kommunal kinodrift. *"Kommunen inngaar leiekontrakt med Folkets Hus styre i henhold til deres tilbud paa leie.*

Kinomatografen sættes i gang saasnt lokalene er ferdig og de nødvendige maskiner kan skaffes. Den forberedende komitee valgtes til aa foreta de nødvendige anskaffelser og forøvrigt bringe saken i orden. Komiteen inngaar videre overenskomst med Kr. Eggan om fortsat drift av kinoen inntil kommunen overtar egen kinodrift."

I herredsstyrets møte 21. januar 1921 ble det etter flere forslag vedtatt å bevilge kr. 20.000 fordelt på 10 år som tilskudd for å opprette landsgymnas i Orkdal. En forutsetning for vedtaket var at gymnasiet ikke blir lagt lengere opp enn Follo gård.

I samme møte ble også følgende vedtatt: *"I anledning den tiltagende arbeidsledighet inden kommunen, besluttet herredsstyret at bevilge indtil kr. 5.000 av de paa budgettet opførte midler til i standsættelse av kommunens private veie m.v. og henstilles til veikomiteen at fremkomme med forslag om paa hvilken maate disse bedst kan anvendes."*

Av referatet fra kommunestyrets møte 7. november 1921 framgår det av vedtak at kommunen betalte kr. 7,00 pr. lyspunkt for gatebelysningen fra Nerviksbakken til Gamleheimen, i alt 46 lyspunkter.

I samme møte var det stor dissens om å innvilge en kommunal garanti for å gi finanskomiteen for Folkets Hus en kommunal garanti på opptak av et 2. prioritetslån med kr. 40.000. Forslaget ble vedtatt, men i en protokolltilførsel fra mindretallet blir det påpekt at det prinsipielt ikke bør stilles kommunal garanti for private foretagender og at stedets behov for forsamlingslokaler var dekket gjennom Arbeiderforeningen, Avholdslokalet og Kinomatograf-lokalet. Saken ble behandlet på nytt i møte 29. september 1922 etter å ha blitt sendt i retur fra Justisdepartementet for ny behandling. Garantien ble vedtatt med 9 mot 7 stemmer.

I desember 1921 søker kommunen Sosialdepartementet om nødvendige midler for igangsetting av nødsarbeid for å skaffe tømmer til Thamshavn Bruk, da brukets 50 ansatte var oppsagt til juni 1922.

Fotballklubben "Mercur" søker kommunen om medvirkning til å skaffe stedet en idrettsplass, og kommunestyret vedtar: *Det henstilles til klubben at søke samarbeide med idrætslaget og senere fremkomme med et forslag i en eller anden retning.* I kommunestyrets møte 27. april ble det på visse vilkår gitt kommunal garanti på kr. 12.000 til fotballklubbens kjøp av 12,5 da i Rømmesmoan.

I april 1922 ble det vedtatt en betydelig oppgradering av vannforsyningen ved at det skulle legges ny hovedvannledning fra inntaksdammen til nyveien (krysset mellom Nyveien og Torvgaten), langs nyveien fra Torvgaten til Orkdalsveien til postkontoret, fra Orkdalsveien fra Postkontoret til gatekrysset ved "Sør-Trøndelag", langs nyveien fra Torvgaten til Børsenveien og fra Nyveien langs Torvgaten til Meieriet. Arbeidet skulle utføres som nødsarbeid.

I kommunestyrets møte 5. september 1922 ble det vedtatt å legge inn vann og kloakk til folkeskolen. Kostanden var beregnet til kr. 1.366,00.

Herredsstyret vedtok i møte 22. mai 1923 budsjett for 1923/24 med en totalramme på kr. 179.100 som fordelte seg slik:

Herredskassen	66.200
Skolekassen	25.800
Fattigkassen	48.500
Kirkekassen	4.800
Brand og feiervæsenet	4.920
Bygnings- og oppmålingsvæsenet	1.100
Veivæsenet	5.200
Vand- og kloakkvæsenet	17.300
Ekstraordinære veiarbeider	5.280

Skatteprosenten var fastsatt til 13% og formueskatten ble fastsatt til kr. 3,50 pr. 1.000 kroner. Skatt på verker og bruk og jordeiendommer blir som tidligere med kr. 1,00 pr. skyldmark. I samme møte ble det innført kart- og oppmålingsgebyr for eiendommer.

I møte 11. januar 1924 garanterte kommunestyret for at havnestyret tok opp et lån på kr. 30.000 til utbygging av kaihodet på Langbrua.

I kommunestyrets møte 1. desember 1924 orienterte komiteen for å anlegge et kommunalt bad for sitt arbeid med beregninger og tegninger. Saken ble imidlertid utsatt for å undersøke muligheten for finansiering av anlegg og drift.

I samme møte godkjente kommunestyret det økonomiske oppgjøret for deling av kommunene i 1920. Orkanger kommunes andel utgjorde kr. 71.706,28 og ble dekt ved opptak av lån i Orkdals Sparebank.

Det var også interkommunalt samarbeid, og i fellesmøte 6. desember 1924 ble det besluttet på vegne av Orkanger, Orkdal og Orkland kommuner å oppta et lån på kr. 600.000 på vegne av Orkdals kom. Elektrisitetssværk. Lånet skulle benyttes til delvis nedbetaling av gamle lån og som kassalån i Privatbanken i Orkedalen.

I herredsstyrets møte 1. april 1925 ble følgende sak behandlet og protokollert:

Behandles politimesterens anmodning om herredsstyrets uttalelse ang. hvor lensmannen bør ha bopel. Saadan uttalelse vedtokes: Herredsstyret maa paa det sterkeste uttale ønskeligheten av at lensmannen har bopel i Orkanger, og tillater sig i den anledning aa anføre: I et distrikt hvor der opretholder en flerhet fellesfunktioner maa man med rimelighet kunne forlange at bopelen blir i den del av distriktet hvor hver enkelt funksjonær best hører hjemme. Som bebyggelsen er paa Orkanger vil en lensmann faa sine fleste gjøremaal her paa stedet og det skulde derfor synes naturligt at lensmannens fremtidige bopel blir Orkanger. Da lensmannen ved siden av aa utøve sine almindelige embedsplikter ogsaa skal være politimyndighet, maa hans stadige nærvær være mer paakrevet i den del av distriktet som er tettest befolket og hvor trafikken er størst. Man mener ogsaa at med de gode kommunikationer som er innen herrederne, saa vil hans bosted paa Orkanger bli fuldt tilfredsstillende for ogsaa de andre kommuner.

I herredsstyremøte 12. mai 1925, sak nr. 10 ble følgende protokollert:

Behandles ansøkninng fra apoteker Moe om lukningstilladelse for Orkedalens Apotek alle søndager fra kl. 9 morgen til 8 aften. Med 15 stemmer vedtokes følgende forslag: Da man ikke har oversikt over rekkevidden av at en saadan ordning med apoteket blir indført, oversendes saken til medicinaldirektøren til uttalelse og mulig opplysning om hvordan ordningen har virket paa steder hvor den praktiseres.

I herredsstyrets møte 24. juni ble saken behandlet på nytt med innstilling om å imøtekomme søknaden. Etter forslag fra Gustav Gillebo om å avslå søknaden ble avslag vedtatt med 9 mot 4 stemmer.

En gjenganger i herredsstyrets møter var søknader om ettergivelse av skatt. I møte 23. juli 1925 ble 50 saker for tidsrommet 1920-1925 vedtatt slettet som uerholdelige med til sammen kr. 7.378,60.

I samme møte behandlet herredsstyret en sak som tydelig viser at sjøen fortsatt var hovedferdselsåre:

I anledning overingeniør Rodes til Fylkesmannens påpekte veiarbeide ved den prosjekterte hovedveiforbindelsen mellom Orkedalsvein og Børsenveien vedtok en uttalelse gaande ut paa at det ikke kan sies at være behov for en saadan ny hovedvei og at utgifterne til grunnnavstaaelser møvø vil bli uforholdsmæssig store. Dessuten antar man at nærmere arbeide ikke vil faa nævneverdig betydning for avhjælp av arbeidsledigheten i

vinterhalvaaret. Man finder det rigtigere at der søkes skaffet midler til fuldførelse av det paagaende arbeid med oppfartsveien fra havnen.

I samme møte ble det søkt myndighetene om et tilskudd på kr. 75.000 til *"for arbeidsledighetens bekjæmpelse"*.

Etter valget i 1925 ble det nye kommunestyret for årene 1926, 1927 og 1928, konstituert. Til formannskap ble valgt M. Svebstad og Johs. Rostad fra Arbeiderpartiet og fra Venstre og høyrepartiene ble valgt O. Richter, O. Olsvik og H. Wettergreen. M. Svebstad ble valgt som ordfører etter stemmelikehet og loddtrekning med O. Richter. Johs. Rostad ble valgt til varaordfører etter stemmelikehet og loddtrekning med O. Richter.

Sak 4 i herredsstyrets møte 18. januar 1926: *"Skriv fra ligningsnemnden av 16.01.26 om anskaffelse av en postkasse til mottagelse av nemdens selvangivelser. Herredsstyret mener at det fremdeles får bli ligningsnemndens sak å ordne sin mottagelse av selvangivelser og annen post."* I møte 26. januar sak 6: *"Fornytt andragende fra ligningsnemndens formand om en postkasse blev enstemmig avslått"*.

I møte 8. mai 1926 vedtok herredsstyret å kjøpe fotballplassen (i Moan) for kr. 3.187,. Til å administrere kommunens eiendom fotballplassen ble valgt lærer Røhme, elektriker Øien og banemester Næss.

25. juli 1927, sak 6: *Bevilges det fornødne til gatebelysningen for å få belysningen i ordentlig stand og at John Togstad utfører tenningen og slukningen av lyset for 50 kroner pr. år.*

Den 14. mai 1928 behandlet herredsstyret som sak 3:

Behandles søknad fra Orkla Grube Aktiebolag om tillatelse til å erverve Thamshavn sjøgrunn, Richterløkken og Strandly innen Orkanger herred for industrielt anlegg. Enst. Beslutning: Andragendet anbefales. Herredsstyret slutter seg helt til Skogutvalgets uttalelse om den store betydning det vil ha for herredet, at den industrielle virksomhet det her er tale om, kommer i gang snarest. Man går derfor ut fra, at sakens ekspedisjon blir påskyndet, og at fristen for arbeidets påbegynnelse blir satt kortest mulig. Det er herredsstyrets forutsetning at stedets egne arbeidere i første rekke blir inntatt ved anlegget. Kommunen benytter seg ikke av forkjøpsrett.

Handelsdepartementet godkjente i brev av 27. juli 1928 at Orkla Grube AB's kjøp ble godkjent *"på betingelse av at jordbruket drives i enhver henseende på fullt forsvarlig måte i den utstrekning jorden ikke blir lagt beslag på til det industrielle anlegg"*.

Sett på bakgrunn av meget høy arbeidsledighet over lang tid, der kommunen har søkt både fylket og sentrale myndigheter om igangsetting av diverse prosjekter for å skaffe sysselsetting til folk og søkt om statlige midler til bidrag til de familier som var kommet i vanskeligheter, var denne søknaden av avgjørende betydning for sysselsettingssituasjonen i Orkanger.

Den 15. desember 1928 var det nyvalg av formannskap med følgende resultat: fra Arbeiderpartiet: Oldus Larsen, Enok Tran, John Svorkmo. Fra borgerlig fellesliste: Ole Richter, Th. Abelvik. Som ordfører ble valgt Oldus Larsen, og som varaordfører Ole Richter, begge ved loddtrekning etter likt stemmetall. 2. mars 1929 ble det holdt nytt møte for medlemmene i Orkanger herredsstyre for perioden 1929/31. Da ble det på nytt tatt opp valg av formannskap, ordfører og varaordfører. Ved stemmelikhet mellom fellesborgerlig liste og Arbeiderpartiet ble det ved loddtrekning bestemt at fellesborgerlig liste skulle ha tre medlemmer i formannskapet og Arbeiderpartiet 2 medlemmer. Valgt ble O. Richter, Th. Abelvik, O. Olsvik fra felleslista og Oldus Larsen og Enok Trang fra Arbeiderpartiet. Ved

ordførervalget hadde både O. Richter og Oldus Larsen 10 stemmer hver. Ved loddtrekning ble så O. Richter valgt til ordfører. Som varaordfører ble valgt Oldus Larsen etter stemmelikhet og loddtrekning med Th. Abelvik.

Etter gjentatte saksframlegg og avisinnlegg om ordensforholdene på Orkanger, sakser vi følgende sak fra herredsstyrets protokoll 8. mars 1929:

Som nye dokumenter i saken om ordensforholdene i Orkanger, ref. skrivelse fra politimesteren, lensmannen og politibetjent Konstad. Følgende uttalelse vedtokes enst.: Man har den bestemte opfatning at den diskusjon som har vært ført om saken mellom politimyndighetene og herredsstyret allerede har ledet til at opsynet med gaukere, smulglere og andre overtrædelser av rusdrikloven er blitt skarper, hvilket formentlig har ein grunn i at politimesteren efter foreliggende dokumenter har skjerpet politibetjentens pligt til å påse forholdet. For så vidt kan man være fornøiet med sakens forløp. Man vil dog i samme forbindelse uttale en bestemt protest mot politibetjent Konstads chikanøse skrivelse av 7. febr. I år, hvor både herredsstyret og befolkningen for øvrig blir skjelt huden full. Et herredsstyre må vel kunne ha ret til å uttale sig om ordensforholdene i sit eget herred uten å bli æreskjeldt av politiets funksjonærer. Uttryk som at flertallet i herredsstyret arbeider mot politiet og "så å si hele befolkningen har slått sig sammen om å beskytte lovovertræderne ved f. eks. å hjelpe dem med å opbevare brennevinsapparater og andre utlovlige varer" må betragtes som i høi grad ærekrenkende. Slike ubesindige skrivelser som savner ethvert grunnlag er ikke skikket til å bringe et tillitsfuldt forhold mellom politi og publikum.

Til møte i herredsstyret 13. desember 1929 forelå søknad fra Orkanger idrettslag om å få håndgitt kommunens idrettsplass. Vedtak: *Orkanger kommune gir Orkanger idrettslag håndgivelse på idrettsplassen – Elvervang gnr. 5 bnr. 27 og Elvemoen, gnr. 5 bnr. 25 for kr. 5.000,-. Håndgivelsen gjelder til 1. februar 1930. Kjøpesummen avgjøres ved at kommunens pantelån på eiendommen i Orkdal Sparebank innfries innen 1. mai 1930.*

Saken kom opp på nytt i neste møte 14. januar 1930:

Behandledes på ny sak nr. 6 i møte 13. desember angående håndgivelse av idrettsplassen. Beslutningen gjentokes med 10 mot 10 stemmer, idet ordføreren stemte for håndgivelse. Saken forelegges departementet i henhold til Kommunelovens prgf. 46.

Mindretallet forlangte tilført protokollen: Mindretallet finner at den pris som stipuleres for idrettsplassen er altfor lav i forhold til den virkelige verdi og til det beløp den koster kommunen, ca. 13.000 kroner. Den leie som sannsynligvis kan innbringes av plassen vil også fuldt dekke renter av restgjeld og øvrige omkostninger. Man kan derfor ikke innse nødvendigheten av at kommunen skiller seg med dette aktivum.

Flertallet ber tilført: Flertallet vil bemerke at kommunen måtte overta idrettsplassen på grunn av garantiansvar idet eieren idrettslaget Merkus ikke greiet sin forpligtelser. Plassen har nu gjennom flere år praktisk talt svært ubenyttet i det fot ballsporten har ligget nede. Kommunen har havt en årlig utgift til renter og avdrag og på den måte kom ansvaret op i ca. 13.000 kroner, hvilket beløp flertallet ikke kan innrømme gir noget som helst uttryk for plassens virkelige verdi. Man mener at plassen ved den forlangte nærværende sum er godt betalt og man kan ikke gjøre regning på forventning om et større beløp.

Mindretallet vil ennvidere uten å ta bestemt stilling til spørsmålet om habilitet uttale at det finner det mindre korrekt at idrettslagets formann V. Røhme ved sakens førstegangs behandling deltar aktivt og endog stemmer for at plassen selges for et mindre beløp enn formannskapet og herredsstyrets flertal finner akseptabelt

Flertallet vil bemerke at idrettslagets formann selyfølgelig ikke har noen personlig særfordel ved salg av plassen så har han av den grunn eller an andre i prgf. 16 nevnte grunner skulle

være ugild ved behandlingen, og i den anledning henvises til første gangs behandling hvor ugildhetsspørsmålet blev avgjort med 16 mot 3 st.

Saken kom opp på nytt i møte 24. februar 1930:

Saken angående salg av idrettsplassen var av Justisdepartementet sendt tilbake til fornyet behandling idet departementet anser V. Røhme som ugild ved sakens behandling. Med 10 mot 10 stemmer vedtokes: Orkanger kommune selger til Orkanger idrettslag idrettsplassen Elvervang gnr. 5 bnr. 27 og Elvemoen gnr. 5 bnr. 25 for kr. 5.000. Kjøpesummen avgjøres ved at kommunens pantelån på eiendommen i Orkdals Sparebank innfries innen 1. mai 1930. Mindretallet ber tilført at denne beslutning anses som første gangs behandling. Det besluttet enstemmig i tilfælde å bemyndige formannskapet til å ordne det nødvendige ved salget. Under sakens behandling fratrådte V. Røhme og varamann E. Aarvik tok sæte.

I herredsstyrets møte 31. mars 1930 søkte Orkla Metal AS om konsesjon for erverv av Thamshavn sjøgrunn, Richterløkken, Strandly, Veslebråten og Granly. Herredsstyret vedtok enstemmig å ikke benytte kommunens forkjøpsrett og innvilget konsesjon under forutsetning av at kommunens egne arbeidere i første rekke ble tatt inn til å utføre arbeid på anlegget. Videre søkte Orkla Metal AS om at området ble unntatt fra bygningslovens bestemmelser da selskapet anser det nødvendig for bygging av kisleforedlingsanlegget å ordne seg fritt med hensyn til bebyggelse og regulering av området. Ved nærmere angivelse av avgrensninger sluttet herredsstyret seg enstemmig til søknaden.

Chr. Salvesen & Chr. Thams Com. AS søkte om tillatelse til å bygge en 15.000 volts kraftledning fra Thamshavn stasjon til Orkla Metal AS' fabrikanlegg for å bygge en 500 kVa transformatorstasjon. Søknaden ble enstemmig vedtatt.

Videre søkte Chr. Salvesen & Chr. Thams Com. AS om å forlenge jernbanen ved å bygge to sidespor – et langs riksveien Orkanger-Børse og et langs sjøen til det planlagte fabrikanlegget ved Strandly-Storaunet. Anlegget medførte en mindre omlegging av riksveien. Anlegget vil i sin helhet ligge innenfor eiendommen til Orkla Grube AB, og Orkla Metal AS må søke konsesjon for anlegget. Vedtaket var enstemmig.

Orkla Metal AS fremlegger for herredsstyret beskrivelse og kart over det prosjekterte kaianlegg på Strandly/Storaunet. Herredsstyret har intet å bemerke og anbefaler enstemmig planene for strekningen utenfor Orkedalsørens havneområde.

Ovenstående saker ble på nytt behandlet i herredsstyrets møte 16. mai 1930 med presiseringer om områdets grenser som ble unntatt fra bygningslovens bestemmelser. *"Dog skal innen dette område ingen bygning kunne opføres nærmere vestgrensen enn 50 m uten bygningsmyndigheternes approbasjon overensstemmende med bygningsloven. Helserådets myndighet innskrenkes ikke ved denne bestemmelse."* Videre anbefaler herredsstyret omlegging av riksveien på strekningen Strandly til "Villa Gjør". Herredsstyret anbefalte overfor hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet søknaden fra Chr. Salvesen & Chr. Thams Com AS om bygging av kraftledning, transformatorstasjon og forlengelse av jernbanen med sidespor.

I møte 17. oktober 1930 vedtok herredsstyret med 14 mot 4 stemmer *"å bevilge kr. 100 pr. måned inntil 01.04.1931 til avlønning for en polititjenestemann. Formannskapets forslag angående gjøremål for polititjenestemannens gjøremål godkjentes. I skrivelse av 19/8 1930 har Orkla Metal AS erklært seg villig til å bidra med 50% av lønnen til ovennevnte dato. Som kommunens medlem i ansettelsesrådet valgtes ordføreren."*

I møte 2. desember 1930 ble det som referatsak opplyst at Oskar Blåsmo var tilsatt som politibetjent med tiltredelse fra 22. november.

Fra herredsstyremøte 24. november 1931 sakser vi: *På vegne av foreningen "Orkanger Vel" meddeler Sigrid Næss og Inger Melgård at foreningen overdrar en anskaffet begravellesvogn til gratis bruk på Orkanger. Gaven besluttedes mottatt med tak. Det besluttedes å anmode Olaf Hoff om inntil videre å føre det nødvendige tilsyn med vognen."*

Den 22. desember 1931 holdt det nyvalgte herredsstyre møte for valg av formannskap og ordfører og varaordfører. Til formannskap ble valgt Oldus Larsen, Johs. Rostad og Enok Trang fra Arbeiderpartiet og O. Richter og Th. Abelvik fra Felleslista. Som ordfører ble valgt Oldus Larsen og Johs. Rostad som varaordfører.

I forbindelse med herredsstyremøte 2. mars 1932 søkte Orkla Metal AS om tillatelse til å oppføre 2 transformatorstasjoner. Ved behandlingen fremmet Arbeiderpartiets gruppe følgende forslag som ble vedtatt med 13 mot 7 stemmer:

Da Orkanger herredsstyre i møte 31. mars 1930 anbefalte Orkla Metal AS' søknad om konsesjon for erhvervelse av eiendommen i Orkanger for sitt fabrikanlegg, uttalte herredsstyret som sin forutsetning at kommunens egne arbeidere i første rekke blev inntatt ved anlegget. Det er herredsstyrets opfatning at det ikke i tilstrekkelig grad er tatt hensyn til denne forutsetning. Så vel under anleggstiden som efter at bedriften er kommet i gang er utenbygds arbeidere i stort antall anvendt til arbeider som herredsstyret mener likeså godt kunde vært utført av kommunens egne arbeidere. Man vil derfor nu når det gjelder spørsmål om nye konsesjoner kun gi sin anbefaling til disse på betingelser av at det for fremtiden tas større hensyn til kommunens arbeidere. Under denne forutsetning anbefales søknaden.

I møte 25. mai 1932 ble det besluttet at kinostyret fikk fullmakt til å kjøpe inn lydfilmanlegg til kr. 6.100 og foreta nødvendige tilpasninger i lokalet for anlegget.

I herredsstyrets møte 19. juni 1934 ble det vedtatt i samarbeid med Orkdal kommune å bygge ny kabelbru over Orkla ved Gjølme fergested. I vedtaket heter det: *"Man går ut fra at Orkdal og Orkanger kommuner overtar bruas almindelige vedlikehold. Utgifterne fordeles efter dei delingsreglene for fergestedet fastsatte forhold. Kommunene kan ikke påta seg å oppføre ny bru igjen om denne ved flom, isfor eller lignende blir revet bort. Til å besørge brua bygget, velges en komite på 4 mann, 2 fra Orkdal og 2 fra Orkanger. Som medlemmer av komiteen fra Orkanger valgtes enstemmig ordfører Oldus Larsen og ing. Fr. H. Jenssen."*

I møte 31. oktober 1935 ble det enstemmig tilleggsbevilget kr. 200 til fullføring av bruprojektet.

I møte 8. november 1935 ble det med 14 mot 5 stemmer vedtatt å opprette en teknisk aftenskole for Orkanger. Som forstanderskap ble valgt Olav Olsvik, Th. Tangen, Ole Blåsmo og Hans Solheim.

Herredsstyret vedtok å bygge ny Orkanger folkeskole i møte 1. mars 1937. Byggesummen var totalt på kr. 250.000. Det ble forutsatt at fylkeskommunen ga et bidrag med kr. 133.333. Det heter videre i vedtaket: *"Såfremt det viser seg umulig å skaffe den nødvendige byggesum etter alt. II legges alt. I til grunn for bygget. Overslagssum efter dette alternativ er kr. 156.000. Med fylkesbidrag efter samme regler blir kommunens andel kr. 69.667 hvorav til disposisjon kr. 16.000. Restbeløpet kr. 53.667 blir å opta på de første 5 års budsjetter Byggearbeidet igangsettes snarest mulig efter herredsstyrets nærmere bestemmelse."*

I forbindelse med søknad fra Chr. Salvesen & Chr. Thams' Kommunikasjon AS for forlengelse av konsesjon for drift av Thamshavnbanen uttalte herredsstyret i møte 13. august 1937 følgende:

Spørsmålet om tillatelse for Chr. Salvesen & Chr. Thams' Kommunikasjon AS til fortsatt drift av Thamshavnbanen må sees i forbindelse med den besluttede bygning av Orklabanen – en beslutning som distriktene nu har reist krav om må bli effektivt snarest mulig, og som naturlig medfører at staten innløser den private banen. Det må herunder også tas i betraktning hva chefen for Arbeidsdepartementet uttalte under debatten om "Bevilgninger til jernbaneanleggene" 26/4-37, et spørsmål om bygging av Orklabanen eller eventuell kompensasjon i veier skal "bli tatt op av departementet og utredet, og departementet vil komme tilbake til saken i neste budsjettforelegg". Man vil dog ikke motsette sig en forlengelse av konsesjonen på sådanne vilkår at banen når som helst kan innløses, med f. eks. 1 års varsel. Dette under forutsetning av at selskapet også fremtidig tilpliktes å utføre civil trafikk i samme utstrekning som hittil. Drift av Thamshavnbanen uten forpliktelse med hensyn til almindelig trafikk vil sette distriktet så langt tilbake kommunikasjonsmessig at herredsstyret på det bestemteste vil protestere mot en slik ordning. Det forutsettes også at de interesserte kommuner får anledning til å uttale sig for så vidt det blir spørsmål om forhøielse av takstene for person- og godsbefordring m.v. Man vil også nevne at selskapet med den nuværende konsesjon er fritatt for skatter og avgifter. Så vidt forståes er dette praktisert slik at alt laste- og lossearbeide for Orkla Grube AB og Orkla Metal AS på Thamshavn – hvilket arbeide utføres av konsesjonshaverne men intet har med jernbanedriften å gjøre – også mer gått inn under bestemmelsene om skattefrihet. Det samme gjelder driften av jernbanens verksted hvor en meget vesentlig del av arbeidet er anleggs- og reparasjons- og vedlikeholdsarbeide for Orkla Metal AS. At disse forskjellige av jernbanedriften uavhengige arbeider skal være gjenstand for skattefritak anser herredsstyret uriktig og vil derfor henstille at det ved eventuell ny konsesjon blir gitt greie bestemmelser om skatteforholdet.

I brev av 7. februar 1939 ber fylkesmannen i Sør-Trøndelag om herredsstyrets uttalelse på Arbeidsdepartementets forslag om at Orklabanen skal utgå av jernbaneplanen. Med 18 mot 1 stemme ble følgende uttalelse vedtatt:

Kravet om Orklabanen fastholdes. Under henvisning til Sør-Trøndelag fylkestings enstemmige vedtak i 1937 og 1938, samt uttalelse fra de stortingsvalgte medlemmer i Norges Statsbaners hovedstyres møte 14/12 1938, henstilles det til statsmyndighetene snarest å foreta de nødvendige undersøkelser og beregninger av banen, og at dens bygging deretter fremmes hurtigst mulig.

I møte 15. februar 1938 ble det vedtatt, etter anbefaling av Kirkedepartementet, å ta opp et lån med kr. 200.000 for bygging av Orkanger skole. Som byggekomite ble valgt Erik, Aarvik, Johs. Rostad, Emil Hoff, Kari Gravrok, Arnt Herrem og skolestyrets formann Olaf Olsen. Til møte 22. mars 1938 forelå det brev fra byggekomiteen om at Johan Richter forlangte kr. 700 pr. år i bygselavgift og bygseltiden satt til 25 år. Etter forslag fra formannskapet ble det vedtatt å ekspropriere nødvendig grunn til tomt. I møte 30. august 1938 gikk herredsstyret inn for at prisen for tomte ble fastsatt ved frivillig skjønn. Herredsstyret vedtok i møte 4. oktober å betale kr. 1,25 pr. kvadratmeter for den gamle skoletomta på 2000 kvm.

I herredsstyrets møte 3. mai 1938 ble det som sak 15 behandlet regler for kommunal støtte til boligbygging, og herredsstyret sluttet seg enstemmig til følgende forslag fra formannskapet: *Under henvisning av herredsstyrets beslutning av 3/9 f.å. om kommunal støtte til boligbygging, vil formannskapet foreslå for herredsstyret å vedta følgende betingelser for de som har fått nevnte støtte:*

1. Kommunen gir garanti ovenfor Småbruk- og Boligbanken for 1ste pr.lånet på vanlig måte.
2. Kommunen gir garanti for et lån, stort kr. 3.000 som gis 2nen pr. panterett i bygget.
3. Kommunen yter et lån stort inntil kr. 3.000 som gis 3dje pr. panterett i bygget.
4. 2.pr.lånet skal innbetales i løpet av 10 år. Det av kommunen ytede lån står rente- og avdragsfritt så lenge 2. pr.lånet ikke er innfridd. Lånet som kommunen yder skal når 2. pr.lånet er innfridd forrentes med den inntil enhver tid gjeldende utlånsrente for Sparebanken, og skal tilbakebetales i løpet av 10 år i like store årlige terminer. Når 2. pr.lånet er innbetalt, skal husets eier konvertere det av kommunens ydede lån.
5. Det opførte hus skal minst ha 2 leiligheter a 3 værelser + kjøkken. Tegningene skal godkjennes av formannskapet, som også skal godkjenne den byggmester som skal påta sig opførelsen. Betingelsene er at huset skal bli fullt ferdig med de forannevnte beløp, eller at den som bygger selv skaffer tilveie det manglende.
6. Kommunen har i 10 år, fra huset er ferdig, rett til å disponere en av husets leiligheter efter formannskapets bestemmelse. I husleie betales hva der er almindelig for lignende leilighet i Orkanger. Tvist om husleiens størrelse avgjøres med bindende virkning av formannskapet.
7. Misligholder husets eier sine forpliktelser, derved at han ikke betaler renter og avdrag på gjelden eller ikke holder huset forsvarlig vedlike eller bryter de av kommunen satte betingelser, er gjelden til kommunen forfallen i sin helhet, og tvangsauksjon over eiendommen kan holdes efter bestemmelsen i pantobligasjonen.
8. Kommunen forbeholder seg å føre tilsyn med bygget på den måte den selv måtte bestemme.

I samme møte vedtok herredsstyret enstemmig Orkedalsørens havnevesens forslag til budsjett for 1938/39:

Formannskapet vil overfor herredsstyret foreslå å fatte følgende beslutning:

Orkedalsørens havnestyres forslag til budgett for året 1938/39 vedtas, idet herredsstyret erklærer sig enig med havnestyrets flertall i at arbeide med forbedring av havnevesenets kaianlegg, anlegg av småbåthavn m.v. blir å fremme.

Man kan også slutte sig til den i mindretallets – hr. Th. A, Tangens- dissens antydede ønskelighet av utarbeidelse av en generalplan for havnen, idet man er klar over den store betydning havneforhold har for distriktets fremgang og utvikling. Men en sådan generalplan som bl.a. må forutsettes å betinge grunnerhvervelser i havneområdet, må kreve store beløp, og om det skal tas siktepådette, er det absolutt ingen grunn til sløifing eller nedsettelse av gjeldende havneavgifter. En generalplan på papiret – uten midler til planens gjennomførelse – vil ingen verdi ha. Herredsstyret vil så sterkt som mulig understreke nødvendigheten av at den begrensede del av havneområdet som eies og disponeres av det offentlige (Havnevesenet) settes i stand og vedlikeholdes på en sådan måte at distriktets trafikk ikke nødvendigvis og utelukkende blir henvist til private områder.

Budsjett for 1938/39 ble enstemmig vedtatt i møte 8. juni 1938. Nettobudsjettet var på kr. 243.160.

Til møte 15. mai 1939 forelå innstilling fra badekomiteen der det ble foreslått at kommunen selv driver folkebadet med et kommunevalgt styre. Komiteen la fram et budsjettforslag med kr. 4.405 i utgifter og kr. 4.905 i inntekter. Herredsstyret gjorde følgende vedtak:

Kommunen driver selv folkebadet. Som styre for folkebadet ble valgt enstemmig: Johs. Røhme, Oldus Larsen, Borghild Antonsen og Maren Røhmesmo. Vedtoks enstemmig å sende

Sanitetsforening en takk for det arbeide den har gjort for badesaken. (Sanitetsforeningen hadde tidligere gitt tilsagn om en tilskudd til bygging av folkebadet med kr. 7.000.)

Forsyningsnemnda hadde ansvar for å sørge for at folk hadde tilgang på ved, og i herredsstyrets møte 19. mars 1940 vedtok man formannskapetets tilrådning etter at forsyningsnemnda hadde fått tre forskjellige tilbud på til sammen 65 favn ved fra private leverandører og i brev av 11. mars fra Orkla Skogforvaltning tilsagn på levering av ved:

De 3 innkomne tilbud på ved er så små at det ingen betydning har som vedreserve for kommunen, derfor reflekterer man ikke på disse. Derimot pålegges det forsyningsnemnda å underhandle videre med Orkla Skogforvaltning med sikte på å få i stand en vedkontrakt på minst 500 favn. Videre setter forsyningsnemnda seg øyeblikkelig i forbindelse med forsyningsdepartementet for å få undersøkt om det ikke kan være mulig at kommunen får seg reservert et parti med ca. 500 favn som reserve, uten at kommunen straks må betale dette, da kommunen ellers vanskelig kan make å skaffe seg det av departementet antydede reservelager.

Formannskapetets forslag ble enstemmig vedtatt med følgende tillegg:

Videre vedtokes å henstille til Forsyningsnemnda å undersøke muligheten for lagring av det eventuelle reservelager innen Orkanger, i stedet for på Fannrem som av nemnda antydte.

I forbindelse med krigsutbruddet 9. april 1940 hadde formannskapet møte samme dag, og vi sakser fra protokollen:

Aar 1940 den 9. april holdt formannskapet møte sammen med forsyningsnemnda. Ordfører Jørum fraværende (nøytralitetsvakt, red.anm.) – Iste varamann S.B.Amudsen møtte.

- 1. I anledning den kritiske situasjon som vårt land i dag er kommet opp i – drøftet en situasjonen når det gjelder matspørsmålet. Vedtak: Det henstilles til stedets forretningsmenn om ikke å selge mer end hva som er vanlig til publikum.*
- 2. Angående evakuering av barn, gamle og kvinder, drøftet en også dette. Vedtak: Den herredsstyrevalgte tellingskomite for eventuell evakuering supleres med den komite som Kvindernes Arbeidshjelp har nedsatt på Orkanger. Dette er: Emilje Andøsløkk, Kari Richter, Marie Sognli, Louise Jørum, Sigrid Deinboll, Marie Saltnes, Inger Melgård, Kaja Tangen og Johanna Hoff. Videre oppnevner formannskapet følgende personer til å tiltre tellingskomiteen: 1. krets: Carl Schmidt, Steinar Larsen. 2. krets: Petter Antonsen, Berit haugsand. 3. krets: Ole Monsen, O.S.Eriksen. 4. krets: Olaf Pevik, Paul Wiggen. 5. krets: Erling Hoff, Håkon Sødahl. 6. krets: Armand Tuflott, Edmund Henden. 7. krets: Ingvald Solbu, Jan Rostad. 8. krets: Anne Røhmesmo, Nils Ustad. 9. krets: Olav Sæther, gullsmed J. Røhme.*
- 3. Angående mørklegging av Orkanger gjorde man følgende vedtak: Det trykkes opprop som blir å utdele til huseierne på Orkanger.*

Det ble videre igangsatt arbeid for å få folk til å dyrke poteter, gulrøtter og kålrabi og det ble nedsatt et eget brenselråd under forsyningsnemnda for å sikre brensel til folk.

Til formannskapetets møte 15. juli 1940 forelå forslag til budsjett for 1940/41. Budsjettforslaget var maskinskrevet og ble limt inn i protokollen. Til møte 23. juli fattet formannskapet slikt vedtak:

Vedtokes at utgifter til skriving av budsjettet betales av kommunen, da det ikke kan skaffes skrivemaskin for tiden til dette arbeid.

Havnestyrets regnskap for 1939/40 ble framlagt og godkjent i formannskapet i møte 4. desember. Dette ble senere godkjent av herredsstyret i møte 17. desember, der også formannskapets forslag i sak 104/40 ble enstemmig godkjent:

Da havneforholdene i Orkanger er lite tilfredsstillende og Orkedalsørens havnevesen har betydelige midler, vil herredsstyret på det sterkeste henstille til Havnestyret å utarbeide og vedta planer for havnens utbygging. Herredsstyret anser det å være av stor betydning at alle planer for en slik utbygging av havna straks gjøres ferdig så arbeidet kan settes i gang.

Og videre i sak 105/40:

Da Orkanger for neste vinters brenselsforsyning bør søke å erverve skog for vedhugst, slik at kommunens egne arbeidere i størst mulig utstrekning kan skaffes arbeid med hugst og fremdriving av ved, pålegges brennelsrådet å undersøke mulighetene av å skaffe sådan skog, med plan for arbeidets utførelse, m. pris og lignende og forelegge resultatet for herredsstyret så snart råd er.

De kommunale protokoller viser at okkupasjonen har innvirkning på virksomheten. Av møteprotokollen framgår det at det ikke avholdes møte før den 30. april 1941, og formannskapet har nå skiftet benevnelse til kommuneråd. I perioden fram til dette møtet er det kun ordføreren som har fattet vedtak, bl. a. foreslått at det opptas lån med kr. 20.000 for innkjøp av ved. I det første møtet ble det foretatt valg av personer til nemnder og råd.

I møte 17. juni 1941 ble det lagt fram regnskap for kostnadene ved Orkanger barneskoles nybygg. Herredskassererens regnskap viser at skolen med grunnverv, gateverv og opparbeidelse samt innredning av skole og folkebad i alt kostet kr. 336.719,76.

I en egen protokoll for Orkanger formannskap, vedtaksbok ordføreren, framgår det at ordfører Asgeir Jørum på vegne av formannskapet gjorde sitt siste vedtak 18. juni 1941.

Den 26. august 1941 holdt Orkanger Herredsting møte. I sak om oppnevning av forliksmenn, lagrettemenn osv. møtte kretsfører i Nasjonal Samling, Leif Carlsen. En egen nemnd hadde vært i arbeid med forslag som var fremmet 17/ og lagt ut til offentlig ettersyn i 14 dager fra 12. august med høringsfrist 25. august. Ingen innvendinger var framkommet. Under avstemmingen ble det fra kretsføreren fremmet avvikende forslag for herredstinget når det gjeldt oppnevning av skjønnsmenn. Emil Carlsen forlagte protokolltilførsel og sluttet seg til kretsføreren forslag. Etter dette forslangte Kristoffer Pevik følgende protokolltilførsel:

Da forutsetningene for at jeg tok på som formann i Orkanger Herredsting var at tinget fikk arbeidsro og fred og uten noen innblanding fra noget politisk parti nu er brutt i og med at en representant for Nasjonal Samling skal deltagi tingets møter vedvalget av domsmenn og skjønnsmenn m.v. Dette ser jeg på som et uhørt brudd på den kommunale frihet og vil på ingen måte godkjenne en slik ordning. Jeg er svært interessert i det kommunale styre og stell, men at kommunen skal stå under formynderskap av et politisk parti det kan jeg ikke være enig i og vil be herr ordføreren om at min varamann må bli innkalt til de senere møter, da jeg på grunn av det som før er nevnt anser meg løst fra stillingen som formann i Orkanger Herredsting, jeg kommer nemlig ikke til å møte mer.

Asgei Jørum, Johan richter, Torfinn Natrud, Arnt Herrem, Ingv. Solbu, Ole Monsen og Olav Olsvik bad tilført protokollen:

Medlemmene mener at forordningen om valg av forliksmenn, lagrettemenn m.v. bare gir rett for herredstingets medlemmer og manntallsførerne å være til stede og delta i oppnevningen. Vi må derfor fastholde denne rett og uttale at en annen fremgangsmåte er uten hjemmel i loven. Vi finner at forutsetningen for vår funksjonsom medlemmer av herredstinget er budt.

Såfremt andre enn medlemmene har rett til å delta i forhandlingene og fremkomme med forslag.

Kristoffer Pevik forlot nu møtet under henvisning til sin protokolltilførsel.

Fra formannskapsprotokollen framgår det at fra 7. november 1941 har Emil Carlsen med støtte fra Nasjonal Samling overtatt vervet som ordfører i Orkanger kommune.

Uroen fortsatte, i møte 27. november 1941 framkom Olav Olsvik med følgende protokolltilførsel som ble undertegnet av formennene Ole Monsen, BirgerAndersen, T. Natrud, Arnt Herrem og S.B.Amundsen:

I anledning referat om oppnevning av forliksmenn, lagrettemenn m.v. bemerkes: Vi viser til protokolltilførsel i herredstingets møte 26/8-41 fra samtlige møtende formenn, unntatt Emil Carlsen.

Ved kunngjøring av 11/8-41 ble oppfordring gitt av ordføreren om innen 25/8-41 kl. 16..... å komme med innvendig mot forslaget. Ingen innvendinger innkom innen utløpet av fristen. Først under herredstingets møte 26/8-41 kl. 18 møtte Leif Carlsen for NS fylkesfører og stilte nytt forslag samt deltok i forhandlingene. Vi mener at det ikke er anledning til å ta hensyn til et forslag som er innkommet etter den frist som er satt i forordningen og som er gitt i kunngjøringen. Under henvisning til dette, anmoder vi om at saken på ny blir sendt til departementet til ny behandling.

Samtidig anmoder vi om departementets uttalelse om der er lovhjemmel for at en representant for NS fylkesfører møtte i herredstingets møte 26/8-41 og deltok i behandlingen av ovennevnte sak.

I tilfelle andre enn de til loven nevnte personer har adgang til å delta i behandling av saker i herredstinget, ber vi om å bli løst fra våre verv som formenn i Orkanger kommune.

Til slutt kom det en protokolltilførsel fra Snorre B. Amundsen til herredstingets møte 9. februar 1942:

Innenriksdepartementet har i skriv av 29/1 d.å. løst Birger Andersen, Torfinn Natrud, Ole Monsen, Arnt Herrem og Olav Olsvik fra sine hverv som formann i Orkanger herredsting. De fleste av disse herrer hadde årelang erfaring som kommunemenn. Når jeg gikk med på å overta hvervet som formann og ikke sa det fra meg allerede den gang, var det utelukkende under hensyntagen til at jeg skulde samarbeide også med de menn som til dato er blitt løst fra sine hverv. Jeg finner derfor nå å måtte nedlegge mitt hverv som formann i Orkanger herredsting og ber om at min varamann blir innkalt til herredstingets møter for framtida.

Fra møteprotokollen 11. mars 1942 sakser vi følgende protokolltilførsel:

Gjennom ordføreren ble jeg av fylkesmannen innkalt til Nasjonal Samlings møte den 28. f.m. Denne innkalling tillater jeg meg høfligst i protestere mot, da jeg går ut fra at det må være et privat anliggende om jeg vil gå eller ikke gå på et møte.

H. Kvislabakken.

Og videre sak 52/42, 27. august 1942:

Orkanger hadde sist vår og sommer store vanskeligheter hva potetforsyning angår. For å råde bot på dette og for å stå bedre rustet neste år, foreslår ordføreren at det indkjøpes og lagres 65 ton poteter. Dette er nok matpoteter for Orkanger i 4 mnd. Det er forutsetningen at potetene ikke skal brukes før 15. april 1943.

Vedtak: Orkanger kommune går til innkjøp av 65 tonn poteter. Forsyningsnemnda ordner med innkjøp og lagring. Dertil bevilges inntil kr. 10.000.

I 1944 ble Orkanger kommune pålagt av Sør-Trøndelag fylkesforsyningsnemnd å kjøpe inn og lagre 50 tonn poteter, pris kr. 15.000. I ordførerens vedtak heter det at beløpet tas av kontantbeholdningen og forutsettes tilbakeført denne etter hvert som potetene blir solgt utover våren.

23. juni 1944: Søknad om bidrag til Orkanger-boka:

Nemnda som arbeider med utgivelsen av Orkanger-boka søker om å få disponere 2 mnds netto spilleinntekt av kinoen kommende år som bidrag til utgivelse av boka. Nemnda vil ha boka ferdig til 1. juli 1945 da kommunen er 25 år. Det er utført et godt arbeid. Kinoen på Orkanger var satt i gang for å skaffe bidrag til kulturelle formål. Boknemndas budsjett er på kr. 20.000. Det regnes da med 1000 eks. og underbudsjettet blir da kr. 3.000 som da blir kommunens tilskudd.

Vedtak: Ordføreren gjør vedtak om at Historienemnda får disponere 2 måneders netto spilleinntekt av kinoen som bidrag til utgivelsen av "Orkanger-boka".

Opprettelse av Orkanger Realskole, sak 52/44 17. august 1944:

Den av herredstinget i møte 30. mars d.å. nedsatte nemnd for opprettelse av realskole i Orkanger søker om kommunal støtte til skolens drift. Skolen kan avforskjellige grunner ikke drives som offentlig skole og må følgelig drives privat. Orkla Metal har ydet kr. 3.000 for inneværende år, likesom Orkdal kommune har gitt tilsagn om støtte.

Vedtak: Ordføreren gjør vedtak om at det til stipend og drift av realskolen bevilges kr. 5.000, og det forutsettes at samtlige elever fra Orkanger får friplass.

I møte 26. februar 1945 ble det etter forslag fra ordføreren vedtatt pensjonsordning for kommunens funksjonærer etter følgende regler:

Eldste tjenestemann Oldus Larsen pensjoneres av pensjonsfondet. Hans pensjon blir 50% av hans brutto lønn pr. 1/1 1945.

For de andre: Pensjonsalder 68 år, og pensjonsordningen omfatter alderspensjon, enkepensjon, barnpensjon, invalidepensjon og fritak for premie ved invaliditet. Alderspensjonen er 50% av lønnen, minimumspensjon 1.200 kr. år år. For å oppnå full pensjon må pensjonisten ha 30 års tjenestetid i kommunens tjeneste. For manglende år reduseres pensjonen med 1/30 for hvert år, dog ikke større reduksjon enn 15/30. Kommunens tjenestemenn betaler 5% pensjonsinnskudd. Forsikringen gjelder fra 1/7 1944. Kommunens årlige utgifter blir kr. 2.436,77. De som skal pensjoneres er følgende: Arne Korsen, Bjarne Karlsen, John Lillemyr, Arnt Herrem, Emil Hoff. Kollektivpolise vedlegges.

20. april 1945, sak 36/45:

Samtlige huseiere i Orkanger kommune hvis eiendom ligger mot gate eller vei, plikter hver fredag å sørge for at alt rask og avfall som ligger i deres del av gaten eller veien som grenser mot vedkommedes eiendom samles opp og legges i dunge. Kommunens folk vil så lørdag morgen fjerne alle dunger. Rask og avfall fra gårds plasser og lignende (ikke søppel) kan også medtas av kommunens folk om det ønskes. Politiet vil påse at ordningen gjennomføres. Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 27. april d.å.

KAPITULASJON OG FRED

Den 10. mai 1945 hadde den midlertidig oppnevnte ordfører Asmund Øberg møte med de av han under samme dag oppnevnte medlemmer av det midlertidige kommunestyre på ordførerens kontor. Samtlige medlemmer møtte. Følgende saker var til behandling:

1. Ref. skriv om oppnevning av midlertidig ordfører.

2. Re f. Ordførerens oppnevning av følgende medlemmer av det midlertidige herredsstyre: Arnt Herrem, Ole Monsen, Martin Wormdal, Kristoffer Pevik, med varamedlemmer: Andreas Wormdal, Olav Olsvik, Kari Gravrok, Hans Solheim og Johs. Storm.
3. Det ble oppsatt forslag til utvalg av lagrettemenn og domsmenn.
4. Det ble vedtatt at kommunen skulle ordne med folkefest den 17. mai med følgende komite: Kolbjørn Larsen, formann, Jarle Solheim, Elbjørg Lyngstad, Olaug Sandgrind, Kolbjørn Haugen og Kristoffer Pevik.
5. Det ble vedtatt å anta Kolbjørn Larsen midlertidig til å utføre sekretariatsarbeide for ordføreren med en godtgjørelse av kr. 75 pr. uke.

I løpet av de første ukene ble det gjort nyvalg på nemnder og råd og i møte 25. juni 1945, sak 69/45 ble det enstemmig vedtatt å nedsette en nemnd for å granske de vedtak som er gjort i NS-ordføreren funksjonstid. Som medlemmer av nemnda ble enstemmig valgt: Johs. Rostad, formann, Johs. Fossland og Andreas Wormdal.

I møte 29. juni 1945 holdt det midlertidige kommunestyret møte, og da hadde tidligere ordfører Asgeir Jørum overtatt som ordfører med medlemmene A. Øberg, M. Wormdal, A. Herrem og J. Rostad. I møte 9. juli 1945 ble Asmund Øberg enstemmig valgt til varaordfører.

I brev av 12. juni 1945 ble saken om pensjonsordning for kommunens funksjonærer, vedtatt 26.02.45 av ordføreren, sendt tilbake medanmodning om at saka tas opp til ny behandling.

Ordføreren opplyste i møte 9. juli 1945 at han – for å råde bot på en del av husmangelen – hadde konferert med de militære myndigheter om adgang for kommunen til å disponere de barakker som var blitt nyttet av arbeidsfolkene på Rømmesmoene, bl.a. barakkene ved Folkets Hus. De militære myndigheter hadde uttalt at det ville bli ordnet. Det er nødvendig å få en plan for nyttiggjørelsen av disse barakker og ordføreren foreslo en nemnd valgt til å legg fram en plan med omkostninger. Per Holt, formann, Kristoffer Pevik og Jan Rostad ble enstemmig valgt.

Kommunestyret ble i skriv av 13.07.45 meddelt at Folkets Hus, Orkanger var frigitt til sivile formål.

Den 8. august holdt det midlertidige kommunestyre møte. Til behandling forelå kun en sak: I møte 26/7-45 ble listen over herredsstyrets medlemmer med varamenn gjennomgått og spørsmålet om noen skulle utelukkes på grunn av manglende nasjonal holdning i henhold til lov av 13/7-45. 9 stykker var tilskrevet, hvorav 6 stykker hadde svart. Enstemmig vedtak: *Det midlertidige kommunestyre finner etter de foretatte undersøkelser ikke å kunne utelukke noen av herredsstyrets medlemmer eller varamenn på grunn av uverdige nasjonal holdning.*

Av protokollen framgår det at det sannsynligvis hadde vært gjennomført ordinære valg i august 1945, og første ordinære herredsstyre var innkalt til møte 28. august 1945. Fra protokollen til dette møtet sakser vi: *Da så vel ordfører som varaordfører og formannskap er i live og i funksjon blir nyvalg ikke å foreta.*

Dagen etter, 29. august 1945, ble det første formelle formannskapsmøte med ordfører Asgeir Jørum, Arnt Herrem, Martin Wormdal, Asmund Øberg og Ole Monsen.

Formannskapet vedtok i møte 25. oktober 1945 å starte arbeidet med å revidere reguleringsplanen for Orkanger: *Formannskapet mener det er nødvendig å foreta forandring*

av reguleringsplanen, idet det mener at den ikke svarer til tidens krav med hensyn til åpne plasser, parker m.v. Forandringen på Røhmesmoene og Bårdshaug nødvendigjør også en omarbeidelse, likesom det er på tide å få utvidet reguleringsplanen til å omfatte bakkene. Formannskapet foreslår: Den vedtatte reguleringsplanen søkes forandret i samsvar med foranstående. Ordføreren bemyndiges til å engasjere nødvendig sakkyndige.
Forslaget ble vedtatt av herredsstyret i møte 7. november 1945.

I sak 166/45 ble det av herredsstyret vedtatt å erverve noen arealer fra Erik Tande ”for å kunne nyttiggjøre seg det av tyskerne ødelagte område på Rømme til idrettsformål”.

Den 20. desember 1945 holdt det nyvalgte herredsstyre for 1946 og framover sitt første møte under ledelse av fungerende ordfører Aasmund Øberg. Som nytt formannskap ble valgt Ole Monsen, Oskar Henriksen og Agnar Nervik for Arbeiderpartiet, Sverre Olsen fra Kommunistpartiet og Bernt Høiset fra Venstre. Ole Monsen ble valgt til ordfører med Sverre Olsen som varaordfører.

Den 8. januar 1946, formannskapets sak 12/46: *Ref. omkostningsoverslag for planering av eiendommen på Rømme Nedre som ble ødelagt under okkupasjonen. Pr. dato er brukt kr. 13.230,- til dette arbeid. For å fullføre arbeidet trengs etter arbeidssjefens beregninger ca. kr. 6.000,-.*

Formannskapet foreslår: De nødvendige midler til å fullføre planeringsarbeidet på Rømme Nedre bevilges. Beløpet tas av tidligere avsatte midler til idrettsanlegg og idrettslige formål.

Forslaget ble enstemmig godkjent av herredsstyret i møte 11. januar 1946.

I sak 69/46 fattet formannskapet vedtak om å gjennomføre opparbeidelse av fortau langs Njardar gt. Fortauet fåren bredde på 2meter, mens gaten får en bredde på 10 meter.

Formannskapet foreslo i møte 31. juli å søke fylkesforsyningsnemnda om å få kjøpe kantiebrakka på Bårdshaug for kr. 6.000,-. Kommunestyret sluttet seg enstemmig til forslaget i møte 5. august 1946, og det ble tatt opp et lån på kr. 65.000 til ervervet, samt tomt og istandsetting av 5 leiligheter.

Telefonforholdene i Orkladal:

Ble ref. en detaljert utredning om forholdene innen Orkladal Telefon AS og den service selskapet yter. I tilslutning til innstilling fra den i saken nedsatte nemnd foreslår formannskapet: Det henstilles til Telegrafverket om at det opptas forhandlinger med Orkladal Telefon AS om statens overtakelse av telefontjenesten og telefonanlegget i Orkedalsbygdene.

Vedtaket fikk enstemmig tilslutning av kommunestyret.

I kommunestyrets møte 2. juli 1947 ble det vedtatt å innføre tvungen renovasjon i Orkanger. Sjøppel plass anlegges på Dorthea Skjenalds eiendom i det store grushølet på østsiden av Geilan. Til renovasjonskjøring brukes hestekjøretøyer. Huseierne må betale førstegangskjøring anskaffelse av privet og søppelstamper. Kommunen fornyer og vedlikeholder stampene. Heimene plikter å nytte den kommunale renovasjon. Renovasjonsavgiften blir: a) for gårder uten vannklosett kr. 30,- pr. husstand pr. år. B) for gårder med vannklosett kr. 20,-, c) for forsamlingslokaler, hybler og kontorer uten vannklosett kr. 7,50 pr. værelse pr. år og med vannklosett kr. 5,-. For forretninger, hoteller, bevertningssteder, slakterier, fisk- og fiskmatforretninger og lignende forretninger og bedrifter hvor avfallsmengden blir forholdsvis stor, fastsettes avgiften i hvert enkelt tilfelle. Som administrativt organ for renovasjonen velges et styre på 3 medl. Dette utarbeider instruks for renovasjonskjører, utarbeider regler for

innkreving av renovasjonsavgift og treffer nærmere bestemmelser om alle ting vedrørende renovasjonsordningen. Renovasjonsstyrets disposisjoner foreligger formannskapet for godkjenning.

Den 16. mars 1948 foreslår formannskapet å godkjenne en søknad fra Norsk Motorklubb avd. Orkla om opparbeidelse av motorbane i Idrettsparken hvor stadion er planlagt.

I kommunestyrets møte 6. april 1948 ble Kåres gt. nedklassifisert som riksvei. Ny riksvei ble flyttet over fra Kåres gt. til Njardar gt.

Den 7. desember 1948 fikk Chr. Salvesen & Chr. Thams bevilling til å drive alminnelig kafevirksomhet på Orkanger Jernbanestasjon.

I møte 8. juli 1949 ble det vedtatt mot 1 stemme å inngå avtale med Orkanger Idrettsforening om drift og vedlikehold av Idrettsparken.. Formannskapets forslag var som følger:
Orkanger Idrettsforening får leie kommunens gressbane for en leieavgift stor kr. 1,00 pr. år. Det overlates til idrettsutvalget å opprette leiekontrakt med idrettsforeningen. Kontrakten må gjøre så den er oppsigelig hvert år. Den blir å forelegge formannskapet for godkjenning.

I formannskapets møte 30. august 1949 ble det nedsatt en nemnd for å utrede spørsmålet om bygging av egen gammelheim for Orkanger, tomtespørsmål m.v. Valgt ble Ottar Ustad, Eric Haag og Johs. Rostad, og i kommunestyrets møte 6. juli 1950 ble det besluttet å erverve tomt av AS Bårdshaug i samsvar med gammelheim-nemnda og fylkesarkitektens innstilling. Nemnda gis fullmakt til å engasjere arkitekt for utarbeidelse av tegninger og kostnadsoverslag.

Kommunestyret godkjente i møte 8. september 1950 reguleringsplan for Rømmesbakkene etter forutgående behandling i bygningsrådet, offentlig ettersyn og formannskapet. I siste runde for innsigelser var det innkommet protest fra fru Ingvarda røhme hvor hun ”protesterer mot regulering av Rømmesbakkene da det er nok av tomter på Orkanger.” Protesten ble avvist og bygningsrådets innstilling vedtatt.

25. oktober 1950 besluttet formannskapet å velge ei nemnd på 3 medlemmer som gis i oppdrag å komme med innstilling om hva som skal gjøres for at gatelyset i kommunen blir satt i skikkelig stand. Valgt ble Johan Togstad, formann, Reidar Jensen og Odd Olsen. Det ble videre gjort vedtak om å gi arbeidsformannen og herredssekretæren fullmakt til å sette i verk det absolutt nødvendige for utbedring av gatelyset allerede høsten 1950.

I herredsstyremøte 2. november 1951 ble kommunens kontoradministrasjon endret. Stillingen som herredssekretær ble omgjort til kontorsjef. Kolbjørn Larsen ble dermed Orkanger kommunes første, og eneste, kontorsjef fram til kommunesammenslåingen i 1963. Det var utarbeidet instruks for stillingen og i tillegg til oppgaven som formannskapssekretær, forsorgssekretær og forretningsfører for folkeregisteret, ble det tillagt kontorsjefen oppgavene med sekretariatsarbeid for alderstrygd, barne- og tuberkulosestrygd og forskolestellet og den forretningsmessige ledelse for kommunens kino. Stillingen var direkte underlagt ordføreren som daglig leder for kommunens administrasjon.

I møte 5. desember 1951 ble det mot en stemme forskuddsbevilget kr. 10.000 til istandsetting av garderobes og sanitæranlegg til Idrettsparken i kommunens gård Nedre Rømme etter søknad fra Det kommunale idrettsutvalg.

Formannskapet vedtok i møte 18. mars 1952 at det skulle kjøpes inn gateskilt i samtlige gater i kommunen.

24. april 1952 behandlet formannskapet gammelheims-saken:

Ref. melding av 22. april fra Det Kongelige Kommunal- og Arbeidsdepartement om at søknad om byggeløyve for reising av gammelheim er avslått. I den forbindelse ble kontorsjefen, formann i gammelheimsnemnda, Eric E. Haag og formann i byggenemnda, Kr. Pevik, valgt til å reise til Oslo for å søke å utvirke byggeløyve for gammelheimen og tildelinger av byggeløyver for framme av boligreisningen i sin alminnelighet. Bygging ble igangsatt. Styre for gammelheimen ble oppnevnt i 1953 og i skriv til formannskapet foreslår det nye styret at det nye navnet på gammelheimen blir Orkanger Aldersheim. Forslaget ble enstemmig vedtatt av herredsstyret 4. desember 1953. I formannskapets vedtak 2. mars 1954 står protokollert: I forbindelse med planlegging av driften for aldersheimen ber formannen i aldersheimens styre om herredsstyret skal forholde seg med driften av de såkalte "selvbetalende leiligheter". Aldersheimens styre må ha retningslinjene klare allerede når det skal avertere rommene ledige. Det ble gjort vedtok om å gi aldersheimens styre fullmakt til å ordne driften av aldersheimen på beste og betryggende måte under hensyntaken til så vel pensjonistenes som kommunens interesser. Når det gjelder disposisjon av "selvbetalende leiligheter", stilles disse likt med de øvrige rom på heimen. Pensjonistenes behov for aldersheimsplass skal være avgjørende, ikke pensjonistenes økonomiske evne til å betale for seg.

Innvielse av aldersheimen ble av formannskapet i møte 17. juli 1954 fastsatt til fredag 3. september 1954 kl. 17.00. Det ble videre gjort vedtak om hvem som skal innbys til innvielsen.

I herredsstyremøte 23. mai 1952 ble det innvilget et tilskudd til Orkanger Musikkorps for bygging av folkepark i Hovslunden. Første byggetrinn av utbyggingen var kostnadsreknet til kr. 8.000.

Herredsstyret godkjente i møte 17. oktober 1952 tegningene til nytt gravkapell fra Orkanger sokneråd. Tegningene er utført av arkitekt John Tverdahl.

Orkanger Arbeiderparti fremmet et boligpolitisk program om *Kommunal tiltak og stønad til fremme av boligreisningen i Orkanger*. Saken ble behandlet av formannskapet 3. mars 1953 og herredsstyret 5. mars 1953. Etter et endringsforslag og en protokolltilførsel fra Johan Pedersen ble programmet vedtatt ved at det velges en nemnd på 4 medlemmer. Nemndas oppgave blir å foreta de nødvendige forberedende undersøkelser for at planen kan settes i verk, som håndgivelse av tomteareal, forslag til bygninger, finansieringsplan og detaljert plan for gjennomføring av byggearbeidene. Som nemnd velges: Kolbjørn Larsen, Kåre Løkken, Odd Olsen og Bernt Høiseth.

I herredsstyremøte 10. april 1953 ble pastor Olav Olsen, formann, Bernt Høiseth, nestformann, Sverre Solligård og Petter Antonsen oppnevnt som byggekomite for kapell på Orkanger.

I samme møte bevilget herredsstyret kr. 2000 som tilskudd til Orkanger Guttemusikkorps for innkjøp av instrumenter.

Etter forslag fra Orkanger Sokneråd ble den gamle kirkegården ved kirka foreslått nedlagt. Herredsstyret sluttet seg enstemmig til forslaget i møte 29. mai 1953.

Formannskapet vedtok 9. juni 1953 å gi Orkanger Musikkorps bevilling til å drive restaurant i Hovslunden med rett til å selge landsøl.

Herredsstyret godkjente i møte 18. august 1953 anbud på bygging av nytt gravkapell. Vedtak: *På grunnlag av prisoppgave fra byggmester Thore Lillery gis han i oppdrag å reise kapellet. Byggenemnda gis fullmakt til å sette arbeidet i gang snarest. Kapellet blir å plassere i henhold til den vedtatte reguleringsplan i samsvar med uttalelse fra arkitekt Tverdahl.* Kapellet ble innviet 6. mars 1954.

Inger Snildal fikk i sak 158/53, 20. oktober, tillatelse til å sette opp kiosk i Røhme (Moan). Samtidig ble gitt tillatelse til å drive handel med blad og diverse.

Den 27. april 1954 vedtar formannskapet etter ordførerens redegjørelse om forhandlinger ved Vegvesenet om opparbeidelse av gaten Norpark/Thamshavn Allè å igangsette dette arbeidet snarest under Vegvesenets ledelse.

Til behandling i herredsstyrets møte 5. juli 1954 forelå følgende sak fra formannskapet: *Orkdal Sjukehus søker om dekning av driftsunderskudd 1953.* I brev av 08.06.1954 søker Orkdal Sjukehus om Orkanger kommune vil dekke kr. 5.217,59 av driftsunderskuddet 1953. Orkangers del er utreknet etter antall liggedager, og på dette grunnlaget er hele underskuddet, kr. 77.832,01, fordelt mellom Sør-Trøndelag og Møre- og Romsdal fylker og de interesserte kommuner. Formannskapet foreslår: Orkanger kommune bevilger kr. 5.217,59 som sin andel i driftsunderskuddet Orkdal Sjukehus 1953. Vedtaket var enstemmig.

Den 27. august bevilget herredsstyret kr. 20.800,- som Orkangers andel av en overskridelse på nybygg ved sjukehuset med i alt kr. 235.000,-.

I møte 25. mars 1955 vedtok herredsstyre å kjøp O. P. Blåsmos eiendom "Njardar plass" for kr. 145.000 til rutebilstasjon og brannstasjon.

Orkanger herredsstyre vedtok i møte 13. sept. 1955 å søke konsesjon for utbygging av Byavassdraget som vannforsyning for Orkanger og deler av Orkdal.

Reguleringsplan for Rømmesbakkan og Øvre Rømme ble godkjent av herredsstyret 25. november 1955.

I møte 10. januar godkjente herredsstyret retningslinjer for overenskomst om interkommunal realskole i Orkanger mellom Lensvik, Geitastrand, Orkdal, Orkland, Skaun, Børse og Orkanger kommuner.

Herredsstyret godkjente framtidig utvidelse av skolen med hensyn til tomteregulering, reising av ny realskolebygning og romprogram for denne i møte 16. februar 1956. Skolen skal inneholde 4 klasserom, 1 fagrom, 1 laboratorium med auditorium, 1 tresløydsal med tilhørende rom, 1 metallsløydrom med tilhørende rom, 1 bibliotekrom, 1 lærerrom, 1 styrerom, 1 frokostsal, evt. i kjeller, 1 gymnastikksal, 1 materialrom og nødvendige toaletter.

26. mars 1956 godkjente herredsstyret "Utnyttelse av Njardar plass (Blåsmo-eiendommen)" til: 1) Brannstasjon, 2) Kontor for kommuneingeniøren, 3) Lokaler for folkeboksamlingen, 4) Leilighet for vaktmester, 5) Kommandoplass for Sivilforsvaret, 6) Bad og materialrom for feier og 7) Innredning av betongskur til verksted m.v.

Formannskapssak 150/56: Innkjøp av regnemaskin til aldersheimen. I møte 03.09.56 har styret i aldersheimen gitt styrets formann i oppdrag å undersøke om det kan skaffes en brukt regnemaskin til aldersheimen, som styret mener det er behov for. Ved referat fra møtets utskrift i formannskapet ble en enig om å meddele styret at formannskapet mener det ikke er behov for regnemaskin ved heimen. Ordføreren har redegjort for formannskapets syn for aldersheimens styre. Styret opplyser at det allerede er anskaffet ny regnemaskin. Formannskapet holderfast ved sitt syn og vil ikke godkjenne anvisning for innkjøpt regnemaskin.

I formannskapets møte 20. oktober 1956 ble referert utskrift av møte i aldersheimens styre, 12.10.56. I denne forbindelse ble det gjort vedtak om å godkjenne innkjøp av regnemaskin til aldersheimen. Det forutsettes at maskinen også skal disponeres av de kommunale kontorer.

Sponplatefabrikk i Orkanger:

I formannskapets møte 25. oktober 1956, sak 252/56 er protokollert:

Ordføreren gjorde rede for en anmodning fra Johan Richter, som initiativtaker til sponplatefabrikk i Orkanger, om Orkanger kommune vil støtte opp om foretaket med å utrede provisjon til de personer som er tildelt oppgaven med å tegne andeler. – Provisjonen utgjør 1 % av tegnet kapital. Det ble gjort vedtak om at Orkanger kommune bevilger inntil kr. 5.000 som provisjon for andelstegning til den prosjekterte sponplatefabrikk i Orkanger. Det er en forutsetning at det nystartede selskap for Sponplatefabrikken skal refundere Orkanger kommune det utlagte beløp til provisjon for andelstegning, kr. Kr. 5.000 belastes konto Ubrukte bevilgninger – midler til fremme av industri.

20. oktober 1956, sak 256/56 Småbåthavn: På grunnlag av henstilling fra båtklubben "Terna" av 08.03.1956 foreslår kontorsjefen: Kommuneingeniøren gis i oppdrag å utrede spørsmålet om opparbeidelse av småbåthavn i Orkanger. De punkter som ønskes utredet er: 1) Havnestyrets tillatelse for opparbeidelse av småbåthavn. 2) Planer for opparbeidelsen. 3) Kostnadsberegne prosjektet. Utredningen bør foreligge innen mars måneds utgang 1957, så en kan se saken i forbindelse med budsjettet 1957/58. Formannskapets vedtak: Kontorsjefens forslag tiltredes.

Kommunestyret vedtok i møte 20. desember 1956, sak 142/6 å bevilge kr. 30.000 til kjøp av 150 andeler a kr. 200 i den påtenke Sponplatefabrikken i Orkanger. Videre vedtok kommunestyret i møte 28.februar 1957 å bevilge kr. 5.000 som stilles til disposisjon for arbeidsutvalget for den påtenkte sponplatefabrikk i Orkanger og bevilgningen kan nyttes til dekning av omkostninger i forbindelse med forberedende omkostninger ved anlegg av sponplatefabrikken.

I kommunestyrets møte 28. februar 1957 ble det etter formannskapets tilråding vedtatt å avvike den kommunale brenselforretningen.

Kommunestyret vedtok i møte 27. juni 1957 regulering av industriområde i Rømmesmoan. Vedtak: Kommunestyret godkjenner forslag til regulering av industriområde i Rømmesmoan i samsvar med bygningsrådets vedtak av 2. mai 1957 og videre godkjenner kommunestyret de for området utarbeidede vedtekter.

Ved gjennomgang av protokollene foreligger det hvert år søknad fra Orkdal Sanitetsforenings Sjukehus søknad om dekning av underskudd. I 1957 utgjorde Orkanger kommunes andel av underskuddet, som totalt for 1956 var på 331.043,59, kr. 8.003,43, som ble bevilget i kommunestyrets møte 29. august 1957.

Kommunestyret behandlet i møte 28. november 1957 brev fra fylkesmannen om "Forslag om kommuneinndeling i Sør-Trøndelag" og kommunestyret fattet slikt vedtak:

Det velges en nemnd til å forberedesaken. Som medlemmer velges formannskapets representanter supplert med en representant fra hvert av de politiske partier i kommunestyret som ikke er representert i formannskapet. Kontorsjefen velges som komiteens sekretær.

Den 11. februar behandlet kommunestyret saken. Kommunestyrets flertall, 15 stemmer, ble avgitt for et forslag om a) Orkanger danner en kommune sammen med Gjølme krets av Orkdal og Geitastrand kommune og b) Orkdal, unntatt Gjølme krets, danner en kommune sammen med Orkland.

Odd Olsen foreslo på vegne av mindretallet, 6 stemmer: Orkanger, Geitastrand, Orkdal og Orkland danner en kommune.

Begge fraksjoner hadde med følgende uttalelse i tillegg til forslaget:

Uansett hva det endelige resultat vil bli med hensyn til regulering av kommunegrensene, må det gjøres hva som er mulig for å komme fram til en avgjørelse, helst innen førstkommende kommunevalg. Det står ikke til å nekte at i de mange år som spørsmålet nå har vært "aktuelt" med "foreløpig tilrådinger" tid til annen, har virket hemmende på den kommunale virksomhet. Særlig med henblikk på oppgaver som krever forberedelse og planlegging for løsning på lenger sikt, er det påtrengende nødvendig med en avklaring av spørsmålet snarest.

Etter henvendelse fra initiativtakerne for bygging av Sponplatefabrikk i Orkanger bevilget kommunestyret i møte 27. mars 1958 med 17 mot 1 stemme å tegne andeler og gjeldsbevis i A/L Orkla Skogindustri for kr. 60.000 (i tillegg til tidligere tegning med kr. 30.000).

Kommunestyresak 21/58, 27.03.1958 forelå sak om interkommunalt tiltaksråd.

Etter initiativ av Orkanger Arbeidsnemnd ble det i Orkanger den 10. april 1958 holdt et møte hvor det møtte representanter fra Rennebu, Meldal, Orklunde, Orkdal, Orkanger, Geitastrand og Børsa for å drøfte arbeidssituasjonen i dalføret. Det ble gjort vedtak om å henstille til de respektive kommuner om å opprettholde et interkommunalt tiltaksråd som sammensettes av 2 representanter fra hver av kommunene, og at kommunene velger sine representanter innen 1. mai 1958.

Formannskapet foreslår: Orkanger kommune tiltrer møtets vedtak og som kommunens representanter velges Arbeidsnemndas formann, Kolbjørn Larsen og Olav S. Gullvåg.

Til formannskapets møte 16. mai 1958 forelå søknad fra Chr. Salvesen & Chr. Thams' Comm. AS om fritakelse fra alminnelig gods- og personbefordring på Thamshavnbanen. Kommunestyret gjorde i møte 13. juni 1958 slikt vedtak:

Chr. Salvesen & Chr. Thams' Comm. AS, sammen med Trondheim Orkladal Billag, hatt i sin hånd å lede gods- og personbefordringen i Orkla-distriktet med det til følge at trafikken er flyttet over fra bane til landevei slik som selskapet framstiller det i sin søknad.

På grunn av de utilfredsstillende veiforhold på østsiden av elva vil kommunestyret frarå at søknaden innvilges på det nåværende tidspunkt. Det må være riktig å ta sikte på å frita selskapet for forpliktelsene f.o.m. konsesjonstidas utløp 30.06.1968, hvis det viser seg at utviklingen fortsetter i samme retning som hittil.

Det gir mulighet for alle parter – Salvesen & Thams, TOB, offentlige myndigheter og publikum – til å innrette seg og legge forholdene til rette for at en overgang kan foregå tilfredsstillende. For øvrig slutter en seg til kommunikasjonsnemndas uttalelse.

I samme møte behandlet kommunestyret sak om "Krav om kompensasjonsveg Berkåk-Orkanger² og fattet slikt vedtak:

Orkanger kommunestyre vil anbefale at kravet om kompensasjonsveg Berkåk-Orkanger blir fremmet og gir sin tilslutning til ordførerens framstilling av 23. mai 1958 til herr fylkesmannen i Sør-Trøndelag, om spørsmålet.

I kommunestyrets møte 27. juni 1958 ble to saker som skulle få stor betydning for Orkanger kommune behandlet. Den ene saken var overenskomst mellom Orkanger kommune og Orkanger Idrettsforening om overtakelse av Idrettsforeningens anlegg i Rømmesmoan til fordel om tildeling av tomt til A/L Orkla Skogindustri for bygging av sponplatefabrikk.

Fra Orkanger Idrettsforening forelå følgende forslag til overenskomst:

Orkanger Idrettsforenings vilkår for overdragelse av sine eiendommer Elvemoen, gnr. 5, bnr. 27 av skm. 0,20 og Elvervang (med klubbhus) gnr. 5 bnr. 27 av skm. 0,14, begge i Orkanger – til Orkanger kommune.

Orkanger Idrettsforening overdrar ovennevnte eiendommer til Orkanger kommune uten kontant vederlag, men på nedennevnte vilkår:

1. Den påtenkte grusbanen i den kommunale idrettsanlegget i Orkanger planeres slik at banen er spilleklar til høstkampene 1958 og vårkampene 1959.
2. Grusbanen i det kommunale idrettsanlegg opparbeides med permanent dekke som skal godkjennes av STUI (Statens ungdoms- og idrettskontor) og banen skal være spilleklar våren 1960. Opparbeidelsen må være tilstrekkelig foranleggelse av skøytebane og løpebane med internasjonale mål rundt fotballplassen.
3. Orkanger Idrettsforening skal ha forrett til 3 treningskvelder pr. uke på grusbanen i idrettsanlegget.
4. Orkanger Idrettsforening skal ha rett til å bruke grusbanen i idrettsanlegget vederlagsfritt. Dette gjelder såvel til trening som til arrangement.
5. Orkanger Idrettsforening skal ha fortrinnsrett til å disponere gressbanen i det kommunale idrettsanlegget.

Formannskapetets tilråding var at Orkanger Idrettsforenings vilkår godtas. Vedtaket var enstemmig.

Når det gjelder tomt til AL Orkla Skogindustri for bygging av sponplatefabrikk ble følgende vedtak enstemmig godkjent:

Under forutsetning av at det ordner seg med overtagelse av Orkanger Idrettsforenings eiendommer i Rømmesmoan (gamle idrettsplass) til Orkanger kommune, er Orkanger kommune villig til å selge til A/L Orkla Skogindustri nødvendig tomt for anlegg av sponplatefabrikk for kr. 2,00 pr. kvm.

22. september 1958, sak 65/58, besluttet kommunestyre å starte utbygging av nytt skolebygg – framhalds- og realskole. Total kostnadsramme for prosjektet var 750.000, hvorav 450.000 var lån og 100.000 fylkestilskudd. Resten var egenfinansiert. I vedtaket heter det at byggekomiteen for framhalds- og realskolebygget får fullmakt til å sette i gang arbeidet med reising av bygget snarest.

Formannskapssak 133/58, 3. november: Orkanger Handelsstands Forening – Ny bru over Orkla. I brev av 24.10.58 ber Orkanger Handelsstands Forening om at kommunen tar opp til drøfting med myndighetene og Orkdal kommune spørsmålet om ny bru over Orkla ved Bårdshaug. Det ble gjort vedtak om å oversende saken til kommuneingeniøren for utredning.

I brev av 9. mars 1959 gir kommuneingeniøren tilbakemelding til formannskapet som vedtar å rette en henstilling til vegsjefen i Sør-Trøndelag om å få utført de nødvendige undersøkelser for en endelig fastsetting av brusted for ny bru over Orkla for vegen Agdenes-Orkdal så snart det er mulig av hensyn til arbeidet med eventuell revisjona v reguleringsplanen for Orkanger.

Kommunestyret behandlet i sak 13/59, 20.02.1959, sak om ekspropriasjonstillatelse for utbygging i Byavatnet, og formannskapets saksframlegg med innstilling, som ble enstemmig vedtatt var som følger:

Kommunen er gitt ekspropriasjonstillatelse for utbygging av vannverk i Byavatnet. Tillatelsen forutsetter det forlanges skjønn innen utgangen av juli måned 1959.

Kommuneingeniøren har overfor formannskapet gjort nærmere rede for prosjektet og andre aktuelle alternativer. Dette resulterte i at det ble holdt et felles formannskapsmøte i Orkanger 11.02.1959 hvor spørsmålet ble drøftet på grunnlag av en orientering som komm.ing. Gjønnes ga.

Utbygging av Byavatnet er et stort og vidtrekkende prosjekt av avgjørende betydning for den framtidige vannforsyning i hele nedre Orkla-dalføret. Det skulle således være åpenbare felles interesser i Orkdal og Orkanger når det gjelder eventuell utbygging.

Det er imidlertid når skjønn blir avholdt at det vil være mulig å få den fulle oversikt over prosjektets omfang. På grunnlag av det som hittil er passert, foreslår kontorsjefen:

Orkanger kommune vender seg til Orkdal kommune med forespørsel om Orkdal vil delta med en halvpart av omkostningene som et skjønn for Byavassprosjektet vil medføre. Kommunen vil derved få den nødvendige oversikt for å ta stilling til en sak som er av stor betydning for begge kommuner.

Ennå i 1959 kjøpte kommunen inn ved for videresalg, og i kommunestyret sak 30/59, 8. mai 1959, er protokollert følgende:

Trygdenemnda gjorde i møte 2. april 1959 vedtak om å anbefale at kommunen, i likhet med siste år, kjøper inn 150n favner ved.

På grunnlag av dette foreslår kontorsjefen: Orkanger kommune forskutterer Orkanger Vedutsalg kr. 18.000. Orkanger Vedutsalg forplikter seg da til å kjøpe inn 150 favner bjørkved våren og sommeren 1959. Vedens kvalitet blir å kontrollere av kommunens vedkommende. Vedutsalget forplikter seg da til å kjøpe inn og stable veden for kr. 120,- pr. favn og videre være ansvarlig overfor kommunen for vedlagret. Utkjøring av ved skjer etter rekvisisjon fra kontorsjefen. Beløpet forkutteres av kontantbeholdningen.

Også i 1960 ble det vedtatt å kjøpe inn 150 favner ved for å sikre brenselsforsyningen 1960/61 for kommunens trygdede.

Kommunestyret vedtok i møte 24. september 1959, sak 69/59 å forhøye prisene ved kinoen etter søknad fra kinostyret fra kr. 2,00 til kr. 2,50 pr. forestilling og for barn fra kr. 0,50 til kr. 1,00. Prisene hadde da ikke vært justert siden 01.07.1953. I saken opplyses at lønnsutgiftene i perioden var steget med 35% og husleia med 134%.

Formannskapet besluttet i sak 141/59, 6. oktober 1959, å sende ut følgende meddelelse til foreldre i Orkanger med barn i skole- og ungdomstannpleien:

De siste år har skole- og ungdomstannpleien i Orkanger vært utført av tannlegene Høiseth og Bjølseth. Som kjent flyttet tannlege Bjølseth fra Orkanger sommeren 1959, og tannlege Høiseth har sagt ifra seg skole- og ungdomstannpleien fra og med skoleåret 1959/60, da han ikke rakk å betjene denne ved siden av sin praksis.

Til tross for iherdige anstrengelser fra kommunens side er det ikke lyktes å finne fram til en ordning for inneværende skoleår. Dette skyldes mangel på tannleger. Det arbeides videre med saken, og vi tar sikte på å få ordnet forholdet – senest fra og med neste skoleår.

Vi henstiller derfor med dette til alle foreldre, i enda større grad enn tidligere, å dra den største omsorg for barnas tannskjøtsel, slik at skadevirkningene må bli minst mulig.

Hvis det skulle oppstå større komplikasjoner med barnas tenner, og det er nødvendig med behandling som vil medføre større utgifter, kan det søkes formannskapet om dekning av disse.

Kommunestyret behandlet i møte 13. mai 1960 kommuneinndelingsspørsmålet. Flertallet, 14 stemmer, ble avgitt for følgende forslag:

1. Orkanger kommunestyre er enig i at kommuneinndelingen løst på frivillig basis.
2. som Orkanger kommunes representanter i en utredningsnemnd til å belyse spørsmålet velges Kolbjørn Larsen, Odd Olsen, Aage Nørve og ordføreren.
3. Orkanger kommune tar sin del av utgiftene som påløper med nemndarbeidet. Utgiftene blir å fordele mellom kommunene som er representert i nemnda på grunnlag av folketallet i de respektive kommuner.

I samme møte (13. mai 1960) vedtok kommunestyre å garantere for et 2. prioritetslån , stort kr. 200.000 som forstkandidat Johan Richter, Orkanger, på vegne av et startende selskap for start av et impregnerings- og lamineringsanlegg (OTI) i Orkanger måtte bli innvilget. nI kommunestyremøte 22. august vedtok kommunestyret å tegne aksjer i Orkla Trekonstruksjons og Impregnering AS med 25 aksjer a kr. 1000.

I møte 28. juni 1960 vedtok kommunestyret mot 2 stemmer at Orkanger kommune sier seg interessert i å gå inn som partshaver i et andelslag med formål å overta Folkets Hus, Orkanger, for å restaurere og bygge det ut som samfunnshus. Det velges et arbeidsutvalg bestående av 6 medlemmer – 3 valgt av AØF (Arbeidernes Økonomiske Fellesorganisasjon) og 3 valgt av Orkanger kommunestyre. Arbeidsutvalget får i oppdrag å legge fram planer med bygnings- og driftskalkyle, undersøke finansieringsmuligheter og videre sende ut anbudsinnbydelse til alle organisasjoner på stedet som kan være interesserte – også Folkets Hus og Orkanger kommune. Når resultatet av utvalgsarbeidet foreligger, vil kommunestyret ta endelig standpunkt til tilbudet fra AØF og til hvor stor andelskapital som skal tegnes.

Formannskapet ga i møte 17. juni 1960 kommuneingeniøren fullmakt til å kjøpe inn 500 stk. husnummerskilt og ca. 50 gatenavnskilt.

I møte 12. januar 1961 bevilget formannskapet Orkanger IF kr. 600 som gave i anledning foreningens 60-årsjubilum.

Kommunestyret vedtok i møte 3. februar 1961 å heve sitt andels- og låneinnskudd i AL Orkla Skogindustri med kr. 50.000 fra kr. 95.0000 til kr. 145.000.

Valg av vannkilde – Nytt vannverk: I en bred framstilling av 24. nov. 1960 gjennomgår kommuneingeniøren de forskjellige alternativer som kan være aktuelle som vannkilder for nytt vannverk:

1. Byavassdraget
2. Orkla
3. Grunnvann

Etter å ha gjennomgått de tre prosjekter konkluderer komm.ing. med å anbefale at Byavassdraget velges som vannkilde og at grunnvannsundersøkelser, som kommunestyret i møte 31.10.1960 vedtok å foreta – innstilles. Kommunesstyret vedtok mot 1 stemme å slutte seg til det syn som kommuneingeniøren gir uttrykk for. Alt arbeid konsentreres om realisering av Byavassprosjektet.

I møte 24. mars 1961 behandlet formannskapet sak om etablering av bedrift for yrkesvalghemmede. Den nedsatte plankomite for start av bedrift for yrkesvalghemmede søker i brev av 22. mars 1961 Arbeidskonsulenten i Sør-Trøndelag om midlere til forberedende arbeider for reising av en bedrift for yrkesvalghemmede i Orkanger og omegn. Søknaden må fremmes gjennom kommunen. Formannskapet gjorde enstemmig vedtak om å uttale: Registrering av uføre og yrkesvalghemmede som f.t. foregår som følge av den statlige uføretrygd fra 1. januar 1961, viser at det er et stort behov til stede for skikkede arbeidsplasser for yrkesvalghemmede. Vi tror at reising av en bedrift som plankomiteen har festet seg ved, kan bli av stor betydning som hjelp til yrkesvalghemmede, og gir søknaden vår beste anbefaling.

Sak 48/61, 20. juni 1961: Kommunesammenslutningen:

På grunnlag av brev fra Kommunal- og Arbeidsdepartementet av 31. mai 1961 har fylkesmannen innkalt kommunestyrerepresentantene i Geitastrand, Orkanger, Orkdal og Orkland til felles møte på Orkanger 21. juni 1961 for behandling av ovennevnte sak. Videre er de enkelte kommunestyre bedt om å behandle saken.

Formannskapene behandlet skrivet fra departementet i fellesmøte på Fannrem 12. juni 1961 med følgende protokoll:

År 1961, den 12. juni, vart det halde sammøte mellom formannskapa i Orkland, Orkdal, Orkanger og Geitastrand i kommunestyresalen på Fannrem. Møtet var kalla saman på oppmoding frå Fylkesmannen i Sør-Trøndelag for å drøfte spørsmålet om å gjennomføre samanslutninga av dei fire kommunane. Fylkeskontorsjef Einarson og fylkesfullmektig Angell var til stades i møtet, og for kommunane møtte fylgjande representantar og tenestemenn: frå Orkland: Ordførar John Vormdal, John Ljøkel, Erik Hoston, Ivar Valstad og John Rise. Frå Orkdal: Ordførar Nils Jerpstad, Ingar Lund, Amund Wormdal, R.A. Skålholt, Odd Asphjell, Olav Kvaale, Ingrid Sandvik og kontorsjef Jarle Bratlie. Frå Orkanger: Ordførar Sverre Solligård, Martin Womdal, Thor B. Olsen, Aage Nørve, Odd Olsen og kontorsjef Kolbjørn Larsen. Frå Geitastrand: Ordførar Bengt Haugness, Sivert Husdal, Elling Almlie og formannskapssekretær Martin Sterten. Ordførar Nils Jerpstad vart vald til møtestyrer og kontorsjef Bratlie til møtesekretær.

Møtestyreren refererte brev av 31. mai 1961 frå Kommunal- og Arbeidsdepartementet til Fylkesmannen. I nemnde brev seier departementet m.a.: "Departementet vil, dersom det er mulig, i samsvar med henstillingen fra flertallet i Orkdal og Orkland kommunestyre og fylkesmannen søke saken avgjort så tidlig at sammenslutningen kan tre i kraft 1. januar 1962. Valg av kommunestyre for den nye Orkland, Orkdal, Orkanger og Geitastrand kommune vil da måtte foretas høsten 1961 og gjelde til utgangen av 1963."

Maøtestyreren gav deretter ordet til fylkeskontorsjef Einarson som orienterte om føremålet med møtet. Før saka får si endelege avgjerd ved Kgl. Res., ynskjer departementet å gje kvart einskild kommunestyre høve til å uttala seg om dei spørsmål som reiser seg i samband med samanslutninga. Det vil dessutan snarast mogleg bli kalla inn til sammøte mellom kommunestyra der representantane skal gjera vedtak i samsvar med dei retningliner for revisjon av kommuneinndelinga som er vedtekne av Stortinget. Fylkeskontorsjef meinte at dette formannskapsmøtet burde leggja fram innstilling for sammøtet mellom kommunestyra.

Etter ein del ordveksling om det formelle opplegget til saka der ordstyreren etterlyste heimelen for å kunne få gjort dei obligatoriske vedtak i det påtenkte sammøtet mellom kommunestyra, tok møtet opp og vedtok innstilling til fylgjande saker:

1. Tidspunktet for samanslutninga.

Det kom to framlegg til vedtak, det eine frå Martin Wormdal, Orkanger. Det lydde slik:

"Formannskapene i Orkland, Orkdal, Orkanger og Geitastrand vil frarå at det søkes gjennomført en sammenslutning allerede fra 1. januar 1962. Det vil på mange måter virke

uheldig. Utviklingen har vist, at siden spørsmålet om sammenslutning ble reist, har det vært en modningsprosess, som har ført til at alle nå er innstilt på en felles kommunal enhet. En forsert gjennomføring vil bare skade det som er oppnådd og skape et dårlig startgrunnlag for den nye kommunen. Denne følelsesmessige innstilling blant flertallet av dalførets befolkning, bør det legges vekt på. Men det er også store praktiske vanskeligheter forbundet med gjennomføring fra 1962. Ingen av kommunene har i dag administrasjonslokaler som kan romme administrasjonen i felleskommunen. Dette må det være mulig å forberede gjennom 2 år fram til 1964. Videre må det være grunn til å anta at det felles generalplanutvalg som kommunene har nedsatt, i løpet av 2 år skulle ha mulighet til, på forskjellige felter, å trekke opp retningslinjer og legge forholdene til rette, slik at sammenslutningen kan bli lettere. Ut fra de foran nevnte synsmåter, vil formannskapet tilrå at kommunesammenslutningen settes i verk først fra 1. januar 1964. Det nedsettes snarlig en felles nemnd til å forberede sammenslutningen.”

Det andre framlegget kom frå Odd Asphjell og hadde denne ordlyden:

”Sammenslutningen settes i verk fra 1. januar 1962. Kommunene forutsetter fylkesmannens bistand til gjennomføringen. Det settes straks ned ei nemnd til å forberede sammenslutningen.”

Ved alternativ avrøysting fekk framlegget frå Martin Wormdal om å vente med samanslutninga til 1. januar 1964, 8 røyster, medan 12 representantar røysta for framlegget frå Odd Asphjell om å setja samanslutninga i verk frå 1. januar 1962.

2. Talet på representantar i det nye kommunestyret.

Vedtak: Sammøtet vil rå til at den nye kommunen får 45 representantar i kommunestyret. – Vedtaket er samrøystes.

3. Navnet på den nye kommunen.

Vedtak: Sammøtet rår til at den nye kommunen får namnet Orkdal. Vedtaket er samrøystes.

4. Almene vedtekter og føresegner.

I ovannemnde brev av 31. mai d.å. seier departementet m.a.: ”Departementet overveier å foranledige gitt en bestemmelse om at de nåværende kommuners alminnelige vedtekter m.v. fortsatt skal gjelde for vedkommende områder innen den nye kommunen inntil annen bestemmelse treffes. Dvs. inntil alminnelig vedtekt for den nye kommunen er gitt.”

Vedtak: Under føresetnad av at det blir bestemt å gjennomføra kommunesamanslutninga frå 1. januar 1962, vil sammøtet rå til at departementet får oppmoding om å sørgje for at dei ålmenne vedtekter m.v. i kommunane inntil vidare får gjelda for vedkomande område innan den nye kommunen – som nemnt ovanfor. – Vedtaket er samrøystes.

5. Dato for kommuneval.

Vedtak: Dersom det blir bestemt at kommunane skal sluttast saman frå 1. januar 1962, vil sammøtet rå til at datoen for val av nytt kommunestyre blir sett til måndag den 2. oktober 1961.

6. Innkalling til sammøte mellom kommunestyra.

Vedtak: Under føresetnad av at det ikkje må haldast møte i kvart einskild kommunestyre først, blir datoen for sammøtet sett til onsdag den 21. juni f.k. – kl. 17.00. Møtet blir halde i Folkets Hus, Orkanger. – Vedtaket er samrøystes.

7. Val av førebuingsnemnd.

Vedtak: I samsvar med oppmoding frå departementet, jfr. tilråding under ovannemnde punkt 1, gjer sammøtet vedtak om å velja denne nemnda til å forebu samanslutninga:

Frå Orkland: Sigurd Kvaale og Ole O. Garberg. Frå Orkdal: Dagfinn Forfang og Jarle Bratlie. Frå Orkanger: Aage Nørve og Kolbjørn Larsen. Frå Geitastrand: Jens Reitan og Martin Sterten. Vedtaket er samrøystes.

Møtet slutt.

Kommunestyret voterte punktvis over formannskapetets innstilling:

Pkt. 1 *Tidspunkt for sammenslutningen*. Mindretallets forslag vedtatt med 11 mot 9 stemmer som ble avgitt for flertallsforslaget (1 blank).

Pkt. 2 *Tallet på representanter i det nye kommunestyret*. Formannskapetets forslag enstemmig vedtatt.

Pkt. 3 *Navnet på den nye kommunen*. Formannskapetets forslag enstemmig vedtatt.

Pkt. 4 *Alminnelige vedtekter og foresegner*. Formannskapetets forslag enstemmig vedtatt.

Pkt. 5 *Dato for kommunevalg*. Formannskapetets forslagenstemmig vedtatt.

Pkt. 6 *Innkalling til fellesmøte mellom kommunestyrene*. Formannskapetets forslag enstemmig vedtatt.

Pkt. 7 *Valg av forberedelsesnemnd*. Formannskapetets forslag enstemmig vedtatt.

Saken om kommunesammenslåing kom opp igjen i kommunestyret i møte den 29. september: I brev av 22. juli 1961 oversender Fylkesmannen gjenpart av brev fra Kommunaldepartementet av 16. juli 1961 om kommunesammenslutningen. Departementet gjennomgår sakens behandling i kommunestyrene og finner grunn til å legge saken fram for kommunestyrene til ny behandling. Departementet ha satt som frist for kommunelstyrenes og fylkesutvalgets nye uttalelse til 14. oktober 1961. Det blir da for kommunestyret å ta stilling til kommuneinndelingskomiteens enstemmige tilråding som går ut på sammenslutning av Orkland, Orkdal, Orkanger og Geitastrand til en kommune. Når det gjelder tidspunkt for sammenslutningen vil departementet forelegge dette spørsmål senere for kommunestyrene når spørsmålet om sammenslutning er avgjort. Kontorsjefen foreslår: Orkanger kommunestyre gir sin tilslutning til Kommuneinndelingskomiteens tilråding om sammenslutning av Orkland, Orkdal, Orkanger og Geitastrand til en kommune. Formannskapet foreslår: Kontorsjefens forslag tiltres. I kommunestyret ble formannskapetets forslag vedtatt med 16 mot 5 stemmer.

Også i 1961 kjøpte kommunen inn 100 favner ved for å sikre brenselsforsyningen 1961/62 for kommunens trygdede.

Formannskapet innvilget i møte 5. juni 1961 søknad fra Orkanger Musikkorps om salg av landsøl og lagerøl fra sine restauranter under musikkstevnet 10. og 11. juni.

Kommunestyret vedtok 11. juli 1961 utvidelse av nye skolebygg (realskolen) med følgende vedtak:

Den foreslåtte utvidelse vil dekke det aktuelle behov for klasserom for realskolen, men går samtidig inn i romprogrammet for ungdomsskolen. Den interkommunale nemnd har gitt sin tilslutning til utbyggingen. Det tas derfor sikte på å komme i gang med utvidelsen allerede høsten 1961 etter forslaget fra arkitektfirmaet Lien og Risan. Kommunestyret gir formannskapet fullmakt til å søke om opptak av lån for finansiering av prosjektet.

I møte 29. september 1961 vedtok kommunestyret at trygdekassene i Orkland, Orkdal, Orkanger og Geitastrand ble slått sammen til en trygdekasse fra 1. juli 1962 med kontorsted Orkanger.

Formannskapet behandlet i møte 1. november 1961 brev av 18.10.1961 fra "Orkladagene" stilet til Orkanger formannskap, Orkanger Handelsstandsforening og Orkanger Håndverkerforening der plannemnda for Orkladagene gjør kjent at nemnda er kommet fram til at Orkladagene i framtida bør arrangeres etter følgende retningslinjer:

1. For alle interesserte parter dannes et felles organ "Orkladagene".
2. Organets mål er å arbeide for løsninger av oppgaver av felles interesse og til felles beste for stedet og dets innvånere.

3. Organets midler skaffes til veie gjennom de årlige Orkladager-arrangement.
4. Det forutsettes at den tidligere gitte garanti på kr. 10.000 fremdeles står ved makt.
5. Organets førstedriftskapital dannes av en engangskontingent innbetalt av de tilsluttede lag og organisasjoner.

Vedlagt sender nemnda et brev som vil bli sendt samtlige lag og organisasjoner i Orkanger når de forannevnte retningslinjer er godkjent av formannskapet, Handelsstand og Håndverkerforening.

Kontorsjefen foreslår: Orkanger formannskapet godkjenner de opptrukne retningslinjer for "Orkladagene" og kommunen står fast ved sitt garantivedtak, kr. 5.000, sak 42/61 i kommunestyrets møte 14.4.1961.

Formannskapet vedtar: Kontorsjefens forslag tiltres.

I møte 23. januar 1962 vedtar formannskapet at Orkanger kommune går inn som medlem av Orkladagene og betaler kr. 50 i kontingent og velger Olaf Berg og Thora Blåsmo som kommunens representanter.

Den 20. oktober 1961 behandlet kommunestyret i sak 78/61 Andelsinnbydelse til dannelse av Orkanger Samfunnshus AL. Etter oppdrag av Arbeidernes Økonomiske Fellesorganisasjon, Folkets Hus, Orkanger og Orkanger kommune innbyr med dette undertegnede arbeidsutvalg (Kolbjørn Larsen, Odd Olsen, Hans Solheim, Leif Metliaas, Jostein Nærvik og Oskar Henriksen) institusjoner og enkeltpersoner i Orkanger kommune til tegning av andeler for dannelse av Orkanger Samfunnshus AL.

Andelslagets formål er å overta, drive og utbygge Folkets Hus, Orkanger, som samfunnshus.

AØF tilbyr å overdra eiendommen til Orkanger Samfunnshus AL med tilhørende inventar og løsøre for den pantegjeld som ved overdragelsen hviler på eiendommen, ca. kr. 34.000.

Kontorsjefen foreslår: Orkanger kommune tegner 100 andeler a kr. 10, til sammen kr. 10.000 i det planlagte Orkanger Samfunnshus AL – med forslag om budsjettdekning.

Representanten Haag foreslår: Kontorsjefens forslag vedrørende tegning av 100 andeler a kr. 100 i det planlagte Orkanger Samfunnshus AL utsettes til et senere herredsstyremøte idet en ønsker nærmere redegjørelse om finansieringsplan og driftsbudsjett.

Haags forslag ble forkastet med 17 mot 4 stemmer. Deretter ble kontorsjefens forslag vedtatt med 18 mot 3 stemmer.

Representantene Einar Ulseth, Eric E. Haag og Aage Nørve forlangte følgende protokolltilførsel:

Under henvisning til kommunestyrets vedtak av 28.6.1960 mener undertegnede medlemmer av Orkanger kommunestyre at finansieringsplan og driftskalkyle må fremlegges sammen med planen for restaurering og tilbygging av Folkets Hus – som er kalkulert til kr. 956.000 før kommunestyret tar endelig standpunkt til tilbudet fra Arbeidernes Økonomiske Fellesorganisasjon.

I møte 20. desember 1961 ble kommunesammenslutningen behandlet på nytt etter brev av 17.11.1961 der Kommunal- og Arbeidsdepartementet meddeler at det etter lov av 21. juni 1956 om revisjon av kommunedelingen, er gitt kongelig resolusjon om sammenslutning av Orkland, Orkdal, Orkanger og Geitastrand kommuner i Sør-Trøndelag fylke til en herredskommune.

Det blir gjort rede for hva som videre må gjøres for gjennomføring av sammenslutningen. I første omgang blir de enkelte kommunestyre bedt om å avgi uttalelse om dato for sammenslutning og valg. Departementet vil finne det naturlig at endringene trer i kraft

1. januar 1963.

Formannskapetets flertall, Aage Nørve, Thor B. Olsen, Rudolf Løkstad og Johan Hoff foreslår: Kommunesammenslutningen bør tre i kraft fra 1. januar 1964. Dato for valg blir den samme som for ordinært kommunevalg høsten 1963.

Formannskapetets mindretall, Kringstad, foreslår: Kommunesammenslutningen bør tre i kraft fra 1. januar 1963. Dato for valg bør fastsettes til 17. september 1962.

Formannskapetets flertallsforslag ble vedtatt med 13 mot 6 stemmer.

I formannskapsmøte 11. november 1960 ble Kolbjørn Larsen valgt som kommunens representant i et utvalg sammen med representanter for THO i Orkanger som skulle utrede muligheten for reising av en bedrift for yrkesvalghemmede i Orkanger-distriktet.

Kommunestyret gjorde i møte 2. februar 1962 vedtok om å stille betongskuret på brannstasjonstomta til gratis disposisjon for å etablere bedrift for yrkesvalghemmede for Orkanger-distriktet.

Utendørs badeanlegg i Idrettsparken: Formannskapet 16. mars 1962.

Kontorsjefen har reist spørsmålet om et utendørs badeanlegg i Idrettsparken overfor kommunens ungdoms- og idrettsutvalg. Kjent med at også skolestyret arbeider med å nå fram til effektiv svømmeopplæring for skolebarna, ble dette orientert om saken, som ble behandlet i skolestyrets møte 13. mars 1962 hvor følgende vedtak ble gjort:

Skolestyret ble enig om å velge ett medlem, formannskap og det kommunale ungdoms- og idrettsutvalg anmodes om å velge ett medlem hver til et utvalg som får i oppdrag å arbeide med saken.

Formannskapet sluttet seg til skolestyrets vedtak og oppnevnte Marius Hoff som formannskapetets representant i utvalget.

I kommunestyrets møte 13. april 1962 redegjorde ordføreren for den situasjonen som vil oppstå med oppsigelsene ved Orklakonsernet fra 1.1.1963, og for det møtet som ble holdt på fylkesmannens kontor 31. mars 1962 for å planlegge eventuelle tiltak på kort sikt. I samband med orienteringen la ordføreren fram følgende:

Ordføreren foreslår følgende uttalelse som sendes til Kommunal- og arbeidsdepartementet:

Arbeidssituasjonen i Orkladalføret.

Nedlegginga av Orkla Metal AS' smelteverk i Thamshavn fra 1.1.1963, reduksjonen av gruvedriften ved Løkken Verk i Meldal og Orklakonsernets innskrenkninger for øvrig skaper de alvorligste vansker for befolkningen i vårt distrikt og dermed også for kommunene i Sør-Trøndelag fylke. Orkanger og Meldal kommuner rammes hardest, men disse innskrenkningene i tillegg til den allerede eksisterende arbeidsledighet vil skape de største problemer for et langt videre område og på de forskjelligste felter.

Arbeidssituasjonen i vårt distrikt og dermed inntektsforholdet siden innskrenkningene ved Orklakonsernet fra 1957 til nå understrekes med uhyggelig tydelighet ved den minskede skatteinngang til kommunene og følgelig distriktets tilskott til fylkesinntektene. I regnskapsåret 1957/57 var bare Meldals og Orkangers andel av fylkesskatten ca. 16,5 % mens den for budsjettåret 1961 var ca. 6 %.

Fylkesadministrasjonen har i denne alvorlige situasjon reagert prisverdig hurtig, og etter drøftingsmøte 31.3. med kommunens ordfører, tett øyeblikkelig kontakt med statsmyndighetene for å utvirke nødvendige tiltak i overgangstida og planlegging for varige tiltak i framtida.

Orkanger, og også de øvrige kommuner i distriktet, har i de senere år, med de mørke utsikter for den igangværende gruveindustri for øye, satset meget for nyreising av industri og vil selvsagt fortsatt arbeide for dette så langt den reduserte økonomiske evne lrekker. Dette vil likevel ikke være tilstrekkelig.

Orkanger kommunestyre vil derfor på det innstendigste henstille til statsmyndighetene å være behjelpelig med *snarest* å tilføre Orkladistriktet industrier som kan skaffe stabilitet i sysselsettinga slik at den disponible arbeidskraft og de industrisamfunn somer bygd opp her, blir utnyttet.

Uttalelsen ble enstemmig vedtatt.

I brev til Orkanger kommune skriver postmesteren i Orkanger 5. mai 1962:

”Postverket har fått tilbud om leie av postlokaler i det nye bygget som Orkanger Samfunnshus AL skal oppføre. Før saken legges fram for Poststyret vil det være av interesse å høre andre instansers mening når det gjelder spørsmålet om *beliggenhet* for et eventuelt nytt postkontor i Orkanger – om en skal basere seg på leie av lokaler på et mer sentralt sted, eller om postkontoret fortsatt bør være i det strøket hvor en har innkjøpt tomt ved siden av nåværende posthus. Jeg tillater meg å be om en uttalelse i denne anledning så snart som mulig.”

Kontorsjefen foreslår:

Når det gjelder beliggenhet av postkontor i Orkanger blir denne sentral uansett hvor lokalene plasseres på de disponible byggetomter i kommunen. Området er så snevert og bebyggelsen så konsentrert at det aldri vil bli tale om avstander av betydning. Når dette er tilfelle, vil Orkanger formannskap anbefale tilbudet om leie av postlokaler i Orkanger Samfunnshus AL. Postverkets interesser vil da være godt ivaretatt, og postverket vil med dette leieforhold være knyttet til en institusjon som kommunen og kommunens organisasjoner står sammen om. Det siste gir garanti for at bygget alltid vil være med å gjøre stedet sentrumsdannende.

Videre er å merke seg at etter gjeldende reguleringsplan for Orkanger er området ved Orkanger Samfunnshus AL det eneste i Orkanger som er forbeholdt og gir muligheter for videre oppføring av offentlige bygninger, parkeringsplass og eventuell rutebilstasjon m.v. Dette bør tillegges stor vekt ved plassering av postkontoret.

Formannskapet vedtar: Kontorsjefens forslag tiltres.

25. mai 1962 vedtok kommunestyret å anlegge hus for toalettanlegg på campingplassen i Idrettsanlegget. I brev av 21. mai 1962 legger kommunens friluftsnemnd fram tegninger og omkostningsoverslag for toalettbygg på campingplassen i Idrettsanlegget. Overslaget viser kr. 20.000 som friluftsnemnda søker om å få bevilget. Planen som friluftsnemnda legger fram er godkjent av Orkanger helseråd og adkomsten fra riksveien er godkjent av Vegsjefen i Sør-Trøndelag.

Kommunestyret sluttet seg enstemmig til formannskapets forslag:

Campingplass anlegges i idrettsanlegget. Friluftsnemnda gis fullmakt til å sette i gang bygging av toalettanlegg etter de foreliggende tegninger. Det om vil medgå av omkostninger ut over det budsjetterte tas foreløpig av kontantbeholdningen.

Kommunestyret vedtok i møte 25. mai 1962 formannskapets forslag til tomt for etablering av bedrift for yrkesvalghemmede (Orkdal-Produkter AS) etter henstilling fra plankomiteen:

Orkdal-Produkter AS får leie det inntegnede industriområdet på Rosenvik – syd for Tretøy og Dragseths verkstedbygg. Leien settes til kr. 1,00 pr.pr. Leietid 20 år. Hvis ingen av partene ved utløp av leietiden sier opp leieforhold, fornyes leiekontrakten automatisk 10 år ad gangen.

I kommunestyremøte 6. juli 1962 ble behandlet sak om ”Kanalprosjekt ved Rømme i Orkanger”:

I brev av 18. juni 1962 gir fylkesingeniøren i Sør-Trøndelag en framstilling over hvorledes saken står. Det tas sikte på å grave en kanal i en lengde av ca. 650 meter. Konsulent ing. Asbjørn Myklebust antyder et foreløpig kostnadsoverslag på kr. 750.000. Det må imidlertid

foretas nærmere undersøkelser som konsulenten mener kan utføres for kr. 20.000 i løpet av ca. 3 måneder. Fylkesingeniøren skriver bl.a.: ”En vil tilrå at Orkanger kommune finner fram til en måte å finansiere nevnte undersøkelse på. En vil peke på at på grunn av prosjektets generelle interesse er det stor mulighet for at Distriktenes Utbyggingsfond vil delta i finansieringa av undersøkelsene.”

Kontorsjefen foreslår: Orkanger kommune finner det riktig at det blir foretatt nærmere undersøkelser for prosjektering av kanal i Orkla ved Rømme. Kommunen søker om Distriktenes Utbyggingsfond vil være delaktig i å finansiere undersøkelsene innenfor rammen av kr. 20.000. Orkanger kommune vil bære omkostningene som ikke blir dekket av Utbyggingsfondet.

Formannskapet foreslår at kontorsjefens forslag tiltred. Vedtak ble enstemmig vedtatt av kommunestyret.

I samme møte søker Orkla Grube AB om konsesjon for reising av et ferrosilisiumverk på Strandly, Thamshavn sjøgrunn i Orkanger. Orkanger Helseråd anfører: Smelteverket skal ligge ved Orkdalsfjorden 700-800 meter utenfor tettbebyggelsen i Orkanger, praktisk talt uten bebyggelse omkring og et par km utover. Den helt fremherskende vindretning der er fra dalen og utover fjorden, så en antar at støvplagen ikke vil fremby vesentlige helsemessige problemer.

Kontorsjefen foreslår: Orkanger kommune har intet å innvente mot at Orkla Grube AB gis konsesjon på drift av ferrosilisiumverk på Strandly, gnr. 1 bnr. 24 og Thamshavn sjøgrunn, gnr. 1 bnr. 48 i Orkanger.

Formannskap og kommunestyre sluttet seg enstemmig til forslaget.

Utvidelse av framhals- og realskolen ble enstemmig vedtatt av formannskap og kommunestyre 29. juni 1962 med en kostnadsramme på kr. 350.000.

Nytt vannverk – Byavassprosjektet. Kommunestyret vedtok enstemmig å ta opp et lån for realisering av prosjektet. Totalkostnaden var beregnet til kr. 1.300.000, hvorav kr. 900.000 lånefinansieres.

Den 13. september 1962 behandlet kommunestyret oppsigelse av tjenestemenn og arbeidere.

I samarbeidsnemndas møte 23. august 1962 ble det gjort vedtak om å be kommunestyrene gjøre slikt vedtak som blir å sende samtlige tjenestemenn i kommunen.

1. Ved kgl. resolusjon av 17. november 1961 er det bestemt at Orkland, Orkdal, Orkanger og Geitastrand kommuner skal slutes sammen til en ny kommune - Orkdal kommune fra 1. januar 1963. Den nye kommunen er ikke bundet av tidligere ansettelse i de enkelte kommuner, hvorfor samtlige tjenestemenn oppsies til fratredelse 1. januar 1963. De sies derfor med dette opp fra Deres stilling i Orkanger kommune fra 1. januar 1963. Denne oppsigelse gis for at arbeidsforholdet over for den nye kommunen skal være i formell orden. Det forutsettes imidlertid at samtlige skal få en likeverdig stilling i den nye kommunen uten nedgang i lønn. På hvilken måte kunngjøring og søknad om stillinger i den nye kommunen skal foregå, vil De få nærmere melding om.
2. Ifølge landsskattelovens § 70n ansettes og oppsies likningssjefen av et fylkesoppnevnt råd. Kommunestyret vedtar å anmode fylkesmannen om å foreta oppsigelse av likningssjefen.
3. Ifølge lov av 19. des. 1898 ansettes distriktsjordmor av fylkesmannen. Kommunestyret vedtar å anmode fylkesmannen om å foreta oppsigelse av distriktsjordmødrene.

4. Det foretas foreløpig ikke oppsigelse av ansatte ved skolene, aldersheimenes betjening, husmorvikarer, kirkelig betjening, rengjøringspersoanle, brannmannskaper, jordstyre- og herredsagronomass. Følgende melding sendes nevnte kategorier: Orkanger kommune vil fra 1. januar 1963 opphøre å være egen kommune, og fra samme dato vil den gå inn i den nye Orkdal kommune. Orkanger kommune anser seg således løst fra sine forpliktelser som arbeidsgiver overfor Dem fra samme dato. Da en imidlertid forutsetter at De vil få samme funksjon i den nye kommunen, finner en det ikke praktisk å foreta noen formell oppsigelse. Den nye kommunen står fritt med hensyn til endring av arbeidsforhold og revisjon av lønn. Dette vil i tilfelle først bli gjort etter forhandlinger. Dersom De har noe i mot å fortsette i Deres nåværende stilling ut over 1. januar 1963, bes De melde fra til Orkdal nye formannskap innen 1. oktober 1962.

Kontorsjefen foreslår: Når det gjelder oppsigelse av tjenestemenn og arbeidere går Orkanger kommune fram som foreslått av samarbeidsnemnda.

Formannskap og kommunestyre sluttet seg enstemmig til forslaget.

I sitt møte 30. november 1962 vedtok kommunestyre at gatelyset settes i slik stand som foreslått av kommuneingeniøren i brev av 19.11.1962, kostnadsoverslag kr. 14.200.

Aksjetegning – Orkla Motor-Sailer AS. Et arbeidsutvalg bestående av prof. J.K. Lunde, disponent Johan Richter, overing. Harald Kjeldsen og kontorsjef Kolbjørn Larsen har i lengre tid arbeidet med et båtprosjekt. Det er en båttype konstruert av prof. Lunde. Utvalget søkte distriktenes Utbyggingsfond om et tilskudd stort kr. 10.000 til å foreta forundersøkelser. Dette ble innvilget og siv.ing. Johan Giæver ble engasjert til å foreta markedsundersøkelse. Undersøkelsen var positiv. Det er i første omgang tatt sikte på å bygge en prøvebåt.

Utvalget innbyr i brev av 21.11.1962 kommunen til å tegne aksjer for kr. 4.000i et startende aksjeselskap som gis navnet Orkla Motor-Sailer AS.

Varaordføreren foreslår: Orkanger kommune tegner 8 aksjer a kr. 500 i det planlagte aksjeselskap Orkla Motor-Sailer AS. Etter kommunelovens § 22 gjør formannskapet slikt vedtak: Varaordføreren forslag tiltres. Det ble videre gjort vedtak om at Kolbjørn Larsen gis fullmakt til å representere kommunen på konstituerende generalforsamling i selskapet.

Formannskapet vedtok i møte 23. november å utlyse kommunens tomter i Rømmesbakkane, i alt 6 tomter, etter følgende betingelser:

1. Med forbehold av kommunestyrets godkjennelse kunngjøres tomtene til salgs. Pris etter takst. Søknadsfrist 6. desember 1962.
2. Tomtene må bebygges innen 1.10.1964. I motsatt fall blir handelen omgjort.
3. Kjøper har ikke rett til å selge tomten videre til tredjemann før tomten er bebygd.

Siste sak som ble behandlet av Orkanger kommunestyre i møte 21. desember 1962, sak 109/62, var Julegratiale – kommunens ansatte:

Formannskapets forslag: Det ble gjort enstemmig vedtak om å foreslå at det bevilges kommunens arbeidere og funksjonærer hver kr. 100 i gratiale med kommunens opphør som egen status, ca. kr. 5.000.

Formannskapets forslag ble enstemmig vedtatt av kommunestyret.

Møtet slutt og protokollen opplest og vedtatt og underskrevet av kommunestyret.

(Ordfører Sverre Solligård var ikke til stede på siste møte.) Oskar Henriksen, Rudolf Løkstad, Odd Olsen, Anders Sollie, Leif Syrstad, Jørgen Karlsen, Einar Ulseth, Kari Richter, Leif Metliaas, Agnar Evjen, Jorunn Berg, Laura Krogstad, Bjørn Lund, Johan Hoff, Thor B. Olsen,

Ingvald Danielsen, Olaf Berg, Jarle Eggen, Lauritz Moe, Harald Kringstad, Kolbjørn Larsen
(sekretær).